

1/2009

KALAHAAVI

KALASTUSALUEIDEN, KALATALOUSVIRANOMAISEN
— JA -NEUVONNAN TIEDOTUSLEHTI —

Julkaisija

L-S Kalatalouskeskus ry.

Toimitus

osoite: KalaHaavi
c/o L-S Kalatalouskeskus ry.
Puutarhakatu 19 A, 20100 TURKU
puhelin (02) 273 6050
fax (02) 273 6061
essi.eravesi@silakka.info

Päätoimittaja

Essi Erävesi, vs

Toimitussihteeri

Aki Mustonen

Toimituskunta

L-S Kalatalouskeskuksen toimialueen
kalastusalueiden edustajat

Taitto ja Painopaikka

Heidi Kaltti / Hämeenkyrön Kirjapaino 2009

Kansikuva

Kaloja, Pro Kala ry:n kuvapankki

Sisältö

- 2 Päätoimittajan palsta
- 3 Kala on herkullista, terveellistä ja haluttua
- 4 Salon 4. kalamarkkinat
- 4 Turun 13. saaristolaismarkkinat
- 6 Ammattikalastajien työterveys
- 7 Mestari ja kisälli II käynnistyi helmikuussa
- 8 Pienen Raumanjoen isot taimenet
- 9 Kalalla
- 10 Pyhämaan Ristikarin kalasatama vihittiin käyttöön 12.5.2009
- 10 Kalaset Oy Uudessakaupungissa poikkeuksellinen kalaliike
- 11 Solmuvälirajoitukset jatkuvat Saaristomerellä kuhan verkkokalastuksessa
- 12 Suomuja -palsta
- 13 Haavissa Vesa Liukkonen
- 15 Turun satama hakee jatkolupaa Airiston pilaamiseen
- 16 Köyliön kalanviljelylaitos oy:n lakkauttamispäätös heijastuu alueen koko kalatalouteen
- 18 Kalastuksenvalvonnan kehittämishanke Saaristohanke
- 21 Kuoreen kalastuksen kokeiltiin Mynälahdella
- 23 Kalastusalueiden toimenpide-esitys harmaahylje- ja merimetsokantojen haittojen vähentämiseksi
- 25 Kalastuksen järjestely järkeistettävä kalastusalueiden kautta
- 26 Osakaskunnat - vesialueitten omistajat valvokaa etujannel
- 27 Ongelmahylkeiden kohdennettu metsästys -hanke käynnissä
- 27 Laitilan kalastusalueella rapukantojen kehittämishanke jatkuu tänä vuonna
- 29 Nuottanäytös Kaljasjärvellä
- 30 Kustavin kalastusalueen kokous ja juhlalounas

● PÄÄTOIMITTAJAN PALSTA

Pääkirjoitus

Essi Erävesi, va-toiminnanjohtaja
L-S kalatalouskeskus ry.

Aika kiittää! Kesä lähestyy ja lomat painavat päälle, mutta paljon täytyy vielä ehtiä ennen arjesta irrottautumista. Paljon on kyllä ehditytkin, kun katsoo mennyttä kevättä.

Salon kalamarkkinat ja Turun Saaristolaismarkkinat vietettiin jälleen keväisissä tunnelmissa, Pyhämaan Ristikallion kalasatama vihittiin käyttöön toukokuussa, Vakka-Suomen kalastuspuiston alueella käynnistettiin lukuisia uusia hankkeita, Satakunnan kalatalouskeskuksen, L-S kalatalouskeskuksen sekä Åbolands Fiskarförbundin alueilla toimivien kalastusalueiden yhteinen toimenpide-esitys hylje ja merimetsa-ongelmaan saatiin valmiiksi, kuten myös neuvontajärjestöjen ja kalastusalueiden esitys keskeisistä toimenpiteistä kalastuslain kokonaisuudistuksessa. Paljon kalatalousalan tulevaisuuden kannalta merkittäviä ja eteenpäin vieviä asioita on siis mahtunut tähän kevääseen.

Yksi asia mikä minusta ei vaikuta alaa eteenpäin vievältä on se, mitä tapahtuu kalatalousalan koulutusmaailmassa. Puheet ammattikorkeakoulun iktyonomiopetuksen siirtämisestä Turkuun hirvittävät. Muutosta perustellaan säästöillä, mikä on tietysti tärkeää näin taloudellisesti vaikeina aikoina. Mutta. Onko tosiaan säästämistä se, että opetus siirretään Turkuun, kun vastaavasti kalakoululla jäävät tilat tältä osin tyhjäkäynnille? Mihin kaikkeen tämä muutos tulee vaikuttamaan? Tullaanko esimerkiksi koulun asuntola ja ruokalakin ajamaan alas, kun todetaan ettei niillä ole enää tarpeeksi käyttäjiä? Ja miten tämä taas tulee vaikuttamaan muihin kalakoululla opiskeleviin?

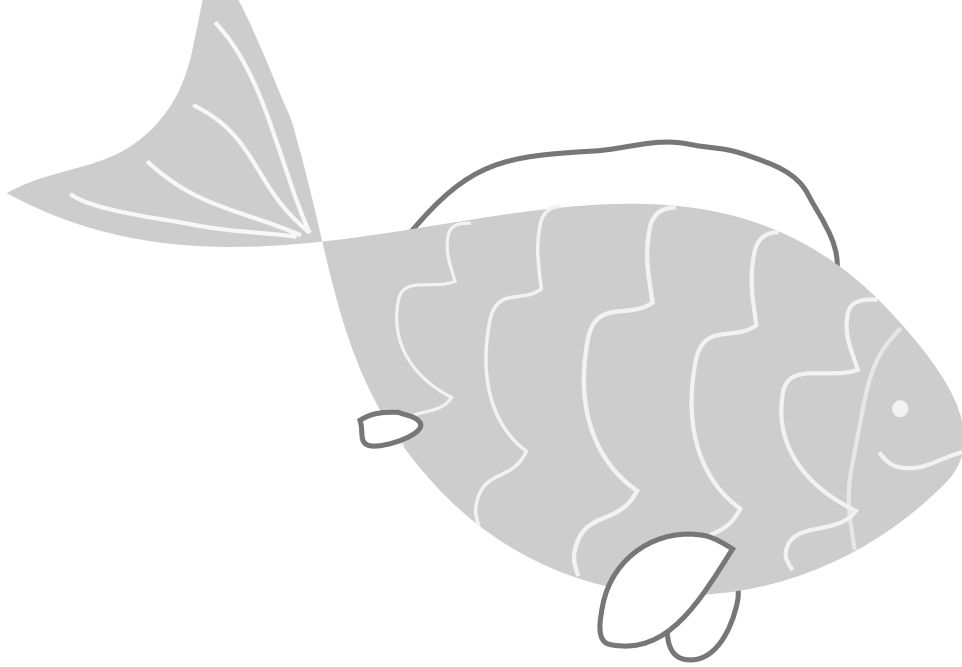
Moni ammattikorkeakoulua käyvä, tuleva iktyonomi, on varmasti hetken kuluttua tilanteessa jossa edullinen vuokra-asuminen Paraisilla tai vielä edullisempi asuntola, täytyy vaihtaa kalliimpaan vuokra-asumiseen Turussa. Matkakustannukset tulevat kaupanpäällisiksi, käytännön opetus kun tapahtuu edelleen kalakoululla. Muutoksen myötä opiskelijat siis köyhtyvät entisestään. Entä opetus? Kurssitarjonta varmasti laajenee, mutta saadaanko yhteiset kurssit sovitettua kaikkien aikatauluihin? Ei käy kateeksi lukujärjestyksen laatijaa jonka tulee sijoittaa entistä isommat ryhmät lomittain käytännön - ja teoriaopetuksen kanssa.

Muutos ei tietenkään ole aina pahasta ja korkeakoulumaailmassa tähdätään koko ajan isompiin yksiköihin. Tässä tapauksessa pelkään sen kuitenkin johtavan siihen, että iktyonomien käytännön opetus surkastuu lopulta aivan minimaaliseksi. Opetuksen teoriaosuus siirtyy Turkuun, käytännön opetus jää kalakoululle. Kummasta tingitään jos tätä toteutusmuotoa ei saada toimimaan? Ja pahin uhkakuva: Valmistuuko ammattikorkeakoulusta enää tulevaisuudessa ollenkaan iktynomeja vai imaistaanko koko kalatalousalan tutkinto esimerkiksi kestävän kehityksen koulutusohjelmaan?

Olen itse valmistunut iktyonomiksi Turun ammattikorkeakoulusta 6 vuotta sitten. Iktyonomi - termiä on joutunut opiskeluaikoina ja valmistumisen jälkeen avaamaan mutta nykyään tiedetään jo mikä iktyonomi on ja mitä hän osaa tehdä. Iktyonomit ovat haluttua työvoimaa ja tutkintoa todella arvostetaan, osittain juuri käytännön opetuksen suuren roolin vuoksi. Ja onhan moni kalatalousalan työnantaja itsekin iktyonomi.

Oli muutos mikä tahansa, toivon, ettei sitä tehdä opiskelijoiden, opetuksen tason, eikä yhden kokonaisen tutkintonimikkeen kustannuksella.

L-S kalatalouskeskuksen väki toivottaa kaikille lukijoilleen ja yhteistyökumppaneilleen aurinkoista kesää ja kireitä siimoja!

Kala on terveellistä, herkullista ja haluttua

Essi Erävesi
Kari Penttinen

Tällä otsikolla esitelmöi rehtori emeritus, Kari Penttinen L-S Kalatalouskeskuksen kevätkokouksessa 28.4. Kalatalousalalla kuulee nykyään aivan liian harvoin positiivisia uutisia, mutta tämä esitelmä tarjosi niitä tuhdin paketin, ja mykisti yleisön.

Esitelmä alkoi tiedottamalla kalan turvallisuudesta. Sika- ja lintuinfluenssan jyllätessä voi aivan huoletta syödä kalaa. Kaloista ei tartu tauteja ihmisiin. Lapamato on Penttisen mukaan niin harvinainen, että eliö kuuluisi jopa uhanalaisten lajien joukkoon.

Myrkkypitoisuuksista puhutaan paljon. Kalojen dioksiini-, PCB- ja DDT- pitoisuudet ovat viimeisen 30 vuoden aikana laskeneet huomasti. Esityksen lomassa Penttinen havainnollisti piirtoheitintä ja ruokasuolaa apunaan käyttäen kuinka suuria EU:n asettamien raja-arvojen pitoisuudet oikeastaan ovat. Yksi gramma ruokasuolaa näkyi piirtoheittimen valossa hyvin, nanogrammaa ja pikogrammaa, joka on dioksiinin mittayksikkö, joutui tihrustamaan tovin, näkemättä siltikään.

Penttinen selosti Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tekemä tutkimusta, jossa tutkittiin kalastajia ja kalastajien vaimoja, yli 6400 ihmistä osallistui. Siinä todettiin kala erittäin terveelliseksi ravinnoksi. Kalastajien kokonaiskuolleisuus verrattuna keskivertoväestöön oli 22 % alhaisempi, syöpää oli 10 % vähemmän. Kalan rasva

vähentää verisuonitukoksia. Hyödyt kalansyönnistä ovat haittoihin verrattuna 10 - 100-kertaiset. Erityisryhmien tulisi kuitenkin tunnistaa tietyt riskit, raskaana olevien ja imettävien naisten tulisi välttää isoja silakoita dioksiinin vuoksi ja isoja haukia, joihin on saattanut kertyä metyylielohopeaa. Muualla on todettu, että kalan syönti edistää älykkyyden ja näön kehitystä lapsilla.

Penttinen totesi TBT:n eli tributyyliitinan olevan "turha tahra" Airiston maineessa. Sitä on tullut telakka-alueiden pohjakerrostumiin laivojen maaleista, ja sedimenttejä on sitten levitetty Airistolle ruoppausmassojen mukana. TBT:n ei ole todettu aiheuttaneen haittoja ihmisille, mutta pilaa kuitenkin kuhan ja ahvenen maineen.

Suomessa kalan kulutus on nousussa, mutta samalla joudutaan toteamaan että ulkomaisen kalan osuus tästä kulutuksesta on kasvanut. Kotimaisen kalan rinnalle kilpailijaksi on Norjan lohen lisäksi noussut esimerkiksi Thaimaasta tuotava pangasius.

Suomessa kotimaisesta kalasta on suorastan huutava pula. Kalatuotteiden kysyntä on erittäin hyvä ja kalatuotteiden imago erittäin korkea. Jalostus tuottaa runsaasti erilaisia tuotteita, paikallisia kalatukkuilikeitä on runsaasti ja jakelukanavat ovat kunnossa. Kalatalouden tulevaisuuden Penttinen toteaa näyttävän valoisalta mikäli valloillaan oleva hylje - ja merimetsokanta saadaan kuriin. Toivottavasti päättäjien rattaat asian suhteen pyörähtävät nopeasti. Ongelma tulee ratkaista ENNEN KUIN ammattimainen kalastus kokonaan loppuu.

Salon 4. kalamarkkinat järjestettiin Salon torilla 5.4.2009

Aki Mustonen

Salon Kalamarkkinat avasivat jälleen kevätkauden maakunnan vetovoimaisimmalla torilla. Markkinoilla oli tarjottavana monipuolinen valikoima kalajalosteita ja muita Saariston käsitöitä ja erikoisherkuja. Salon Kalamarkkinoilla on arvioitu käyvän vuosittain noin 20 000 markkinavierasta, tänä vuonna kävijämääräksi arvioitiin noin 15 000. Tämän kevään tapahtumaan varattiin 60 myynti- ja esittelypaikkaa.

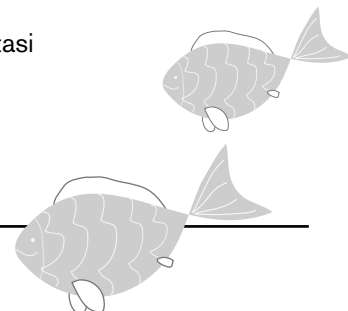
Markkinoille saapui ammattikalastajia muun muassa Pyhämaasta, Taivassalosta, Kotkasta ja Turusta mukanaan mm. perinteiset marinoidut silakkatuotteet. Kotimaiset kalalajit olivat monipuolisesti edustettuina ammattikalastajien myyntitiskissä. Muiden kalanjalostajien myyntipisteissä oli tarjolla kalaa esimerkiksi kylmä- ja lämminsavustettuna, graavattuna ja paistettuna. Kalajalosteiden valikoima oli laaja, sillä tarjolla oli myös erilaisia kalapiirakoita, savulohisalaatteja ja lohivoi-

leipäkakkuja. Lämpimien kalaruoka-annosten myyjät huolehtivat siitä, että markkinoilla ei tarvinnut kulkea nälkäisenä. Maukkaat kala-ateriat auttoivat jaksamaan läpi markkinapäivän. Torilla oli savustusuunit kuumina koko päivän, joten lämminsavukalaa riitti tapahtuman sulkemisaikaan asti. Suosittu konjakkiliekitetty loimulohi oli jälleen erikoisuutena markkinoilla.

Kalamarkkinoilta oli mahdollista hankkia myös aitoa mustaleipää ja saaristolaisleipää, sinappeja, salaatinkastikkeita, valkosipulimarinadeja, hunajaa, hilloja ja mehuja.

Käsityöläisillä oli myytävänä esimerkiksi puukkoja, tekstiilejä, koruja, keramiikkaa, kalusteita ja erilaisia koristetöitä.

Tapahtuman järjestelyistä vastasi
L-S Kalatalouskeskus ry.

Turun 13. saaristolaismarkkinat

Aki Mustonen

Turun Saaristolaismarkkinat on ammattikalastajien, saariston- ja rannikon alku- tuottajien ja muiden kalatuotteita valmistavien ja markkinoivien yrittäjien suoramyyntitapahtuma. Mukana on myös rajoitettu määrä muita teemaan sopivia myynti- ja esittelypisteitä. Markkinajärjestäjänä toimii Turun Kalamarkkinayhdistys ry. Markkina-alue on Aurajoen rannassa, Läntisellä Rantakadulla Auransillan ja Herrainpolun välisellä alueella sekä Kristiinankadulla. Kalan savustajat ja loimuttajat on sijoitettu perinteisesti joen itärannalle Auransillasta alajuoksulle päin.

TÄMÄN KEVÄÄN MARKKINAT

Järjestyksessään 13. Turun Saaristolaismarkkinat järjestettiin 17.-19.4.2009. Markkinatapahtuma on vakiinnuttanut paikkansa syksyisin järjestettävien Silakkamarkkinoiden rinnalla. Tapahtuman tunnettavuus on kasvanut ja kiinnostus myös myyjien kohdalla on lisääntynyt. Markkinoilta varattiin tänä vuonna ennätysellisesti yhteensä 180 myyntipaikkaa. Myyjien joukossa oli mukana kahdeksan ensikertalaista ja ennen tapahtumaa saatiin lukuisia kiinnostuneita yhteydenottoja markkinoihin liittyen.

Tämän kevään Saaristolaismarkkinoiden myyntipaikat jakaantuivat seuraavasti:

Ammattikalastajat	27
Muut kalanjalostajat	23
Käsityöläiset ja muut alkutuottajat	97
Muut myyjät	33

Aikaisempaan verrattuna käsityöläisten ja muiden alkutuottajien määrä kasvoi. Ammattikalastajien, muiden kalanjalostajien ja muiden myyjien lukumäärä on pysynyt markkinoilla vuodesta toiseen suunnilleen samana.

KEVÄÄN PARAS KALAHERKKU

Markkinoiden avajaispäivänä järjestettiin ammattikalastajille perinteinen kalatuotekilpailu, johon sai osallistua enintään kahdella kalatuotteella. Kahdestakymmenestä kilpailussa mukana olleesta kalatuotteesta valittiin kolme parasta. Kilpailun raadissa olivat mukana Markku Haapio / Iltalehti (raadoin puheenjohtaja), Visa Nurmi / kolumnisti ja Markku Sandell / toimittaja YLE.

KOLEA SÄÄ LATISTI MARKKINATUNNELMAA

Saaristolaismarkkinoiden aikana sää oli vuodenaikaan nähden poikkeuksellisen kylmä ja kohtalainen tuuli sai ilman tuntumaan lähes jäätävältä. Alhainen lämpötila ja tuuli aiheuttivat vilunväreitä sekä myyjille että asiakkaille. Tämän takia tapahtuman aikana jokirannassa nähtiinkin huomattava määrä kädet taskuissa, takit tiukasti ylös asti napitettuja ja suu mutrussa kulkevia asiakkaita. Markkinoiden kokonaiskävijämäärä jäi toivottua alhai-

semmäksi, sillä tapahtumassa vieraili arviolta hieman yli 50 000 ihmistä. Markkinoiden myyntitulo ei myöskään ollut odotetun kaltainen ja useimpien myyjien kokonaistulos jäi toivottua heikommaksi.

Turun itäosassa markkinoiden kanssa samaan aikaan avattu kauppakeskus Skanssi saattoi osaltaan vaikuttaa markkinoiden kävijämäärään. Heikohkoa myyntitulosta voidaan yrittää perustella myös vallitsevalla taloustilanteella, joka kiristää asiakkaiden kukkaronnyörit tiukemmalle. Yksittäisiä syitä alhaiseen kävijämäärään ja huonoon myyntiin voidaan arvailla loputtomasti, mutta lopputulokseen se ei kuitenkaan vaikuta. On helppo nostaa pari asiaa esille syntyneiksi, mutta se ei kuitenkaan aina vastaa todellisuutta. Vaikuttavia tekijöitä on lukematon määrä, jotka ovat sidoksissa toisiinsa. Usein esiin nostetut asiat ovat pelkkä jäävuoren huippu ja todelliset vaikutusperät piilevät pinnan alla.

Aivan kaikilta markkinat eivät kuitenkaan menneet huonosti, sillä osa myyjistä kertoi myyneensä tuotteitaan lähes yhtä paljon kuin viime kevään vastaavassa tapahtumassa. Järjestäjätahon puolesta markkinat sujuivat hyvin ja tapahtuma vietiin läpi onnistuneesti. Ulkoilmatapahtuman luonteeseen kuuluu, että kulloinkin vallitseva sää vaikuttaa tapahtuman yleisilmeeseen. Toivottavasti ensi kevään Saaristolaismarkkinoiden aikana lämpötila kohoaa reilusti yli 10 oC.

Turun Kalamarkkinayhdistys ry:n väki kiittää kaikkia yhteistyötahoja hyvin sujuneista markkinoista!

Kilpailun kolme parasta:

Tuote	Valmistaja	Kotikunta	Pisteet
1. Suutarinlohi	Pasi Jokinen	Säkylä	13,0/15
2. Silakkalevite	Tage Gustafsson	Hanko	12,5/15
3. Syysherkkä	Carita & Gösta Helenius	Bromarf	12,0/15

Onnittelut voittajille ja kiitokset kaikille kilpailuun osallistuneille!

Ammattikalastajien työterveys

| Petri Rannikko

Myel-vakuutetulla maatalousyrittäjällä (kalastaja) on oikeus työterveyshuollon kustannusten korvauksiin. Työterveyshuolto voi olla järjestetty joko terveyskeskuksen tai yksityisen lääkäriaseman kanssa. Työntekijöiden työterveyshuolto on työnantajan lakisääteisesti järjestettävä, mutta ammatinharjoittajalle se on vapaaehtoista. Käytännössä Myel-vakuutetun kalastajan työterveyshuolto on yrittäjälle edullinen sillä valtaosa sen kustannuksista korvataan valtion varoista. Kun työolot ja terveydenhuolto ovat asianmukaisesti järjestetyt on yrittäjälläkin paremmat mahdollisuudet säilyttää työkykynsä eläkepäiville saakka. Työterveyshuolto siis kannattaa järjestää kuntoon.

TAVOITTEENA ENNALTAEHKÄISY

Työterveyshuollon pääasiallinen tavoite on työperäisten sairauksien ja ammattitautien ennaltaehkäisy sekä työolosuhteista ja työstä johtuvien terveysvaarojen torjuminen. Maatalousyrittäjien (mukaan lukien kalastajat) työterveyshuolto on järjestetty pääsääntöisesti terveyskeskuksissa, mutta lainmuutoksen myötä sen voi järjestää myös yksityisellä lääkäriasemalla. Valtion varoista maksettavien korvausten enimmäismäärät ovat molemmissa samat. Koska kalastajan oman työterveyshuollon järjestäminen on vapaaehtoista on se yrittäjän omaaloitteellisuuden varassa. Liittyessään työterveyshuoltoon yrittäjä saa alennusta lakisääteisestä työtaturmavakuutusmaksusta (MATA-maksu).

TYÖTERVEYSHUOLTO KOOSTUU MONESTA OSA-ALUEESTA

Työterveyshuollosta on pyritty luomaan elämän kaikkia osa-alueita kattavat kokonaisvaltainen palvelu. Perinteisten terveystarkastusten lisäksi siihen kuuluvat työpaikkaselvitykset, neuvonta, ohjaus, ensiapuvalmiuksien parantaminen, työkykyä ylläpitävän toiminnan järjestäminen ja sairaanhoito. Lisäksi alan ammattilaiset ovat käytettävissä kaikissa työoloihin ja terveyteen liittyvissä

kysymyksissä. Työterveyshuollosta laaditaan suunnitelma, joka sisältää toimenpide-esityksiä terveyden ja työolojen parantamiseksi. Suunnitelma voi olla myös perhe/aluskohtainen.

TYÖPAIKKAKÄYNTI ON TÄRKEÄ

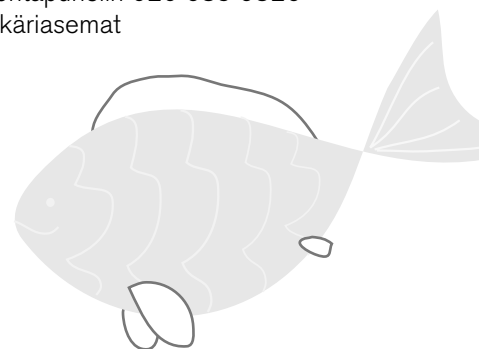
Työterveyshuollon toimivuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää kartoittaa työympäristön riskitekijät. Kartoitusta varten tarvitaan työpaikkakäynti. Riskien tunnistamisen ja arvioinnin lisäksi käynnillä on mahdollista suunnitella ja kehittää työoloja parempaan suuntaan. Yrittäjän ja terveydenhuollon ammattilaisen lisäksi työpaikkakäynnillä on yleensä tarvetta kyseisen alan asiantuntijan osallistumiselle. Kolmen tahon yhteistyön tuloksena riskit tulevat varmimmin tunnistetuiksi ja ennen kaikkea käytävissä on kattavasti tietoa työympäristön parantamismahdollisuuksista. Työpaikkakäynti on yrittäjälle maksuton 758 euron korvauskattoon saakka kun sopimus työterveyshuollosta on tehty.

TYÖTERVEYSHUOLTO KUNTOON:

1. YHTEYDENOTTO TERVEYSKESKUKSEN TAI YKSITYISEN LÄÄKÄRIKESKUKSEN TYÖTERVEYSHUOLTOON
2. SOPIMUS TYÖTERVEYSHUOLLOSTA
3. TYÖPAIKKAKÄYNTI, TYÖOLOSELVITYS
4. TYÖTERVEYSHUOLLON TOIMINTASUUNNITELMA
5. TERVEYSTARKASTUS JA MAHDOLLISET TUTKIMUKSET
6. SUUNNITELMAN JA TILANTEEN MUKAAN ETEENPÄIN.

LISÄTIETOJA:

- L-S Kalatalouskeskus; Petri Rannikko, kalatalouden työterveyshuollon asiantuntija p. 050 366 3950
- Satakunnan kalatalouskeskus Tero Ylikylä, kalat. työterveyshuollon asiantuntija p. 0400 590 251
- Työterveyshuollon neuvontapuhelin 020 635 9826
- Terveyskeskukset ja lääkäriasemat

Mestari ja kisälli II käynnistyi helmikuussa

Maria Saarinen, projektipäällikkö,
Suomen kalatalous- ja ympäristöinstituutti

Suomen kalatalous- ja ympäristöinstituutissa käynnistyi helmikuun alussa Mestari ja kisälli II -hanke. Hanke on jatkoa Mestari ja kisälli -pilotille, ja tällä kertaa hankkeessa koulutetaan kalastusyrittäjien ja -työntekijöiden lisäksi kalanviljelytyöntekijöitä. Hankkeesta vastaa maa- ja metsätalousministeriö, ja se rahoitetaan pääosin Euroopan kalatalousrahaston varoista. Tavoitteena on edistää nuorten hakeutumista kalatalousalalle.

Mukana koulutuksissa on yhteensä 17 paria. Kahdeksan kisälliä koulutetaan kalastusyrittäjäksi, neljä kalastustyöntekijäksi ja viisi kalanviljelytyöntekijäksi. Kalastuksen kisäilleistä kahdeksan toimii merialueella. Järvalueen kisäilleistä pohjoisin tulee Sodankylästä.

Kisällien koulutus toteutetaan oppisopimuskoulutuksena jokaisen kisällin henkilökohtaisen koulutustarpeen mukaisesti. Pääosan tarvittavasta ammattitaidosta kisälli hankkii työskentelemällä kokeneen mestarin ohjauksessa. Mestarin opastuksella tapahtuvaa työssäoppimista täydennetään lyhyillä tietopuolisilla opiskelujaksoilla alan oppilaitoksissa sekä etä- ja verkko-opiskelulla. Tavoitteena on, että kisälli suorittaisi ainakin yhden tutkinnon osan esimerkiksi kalatalouden perustutkinnosta tai kalanviljelijän ammattitutkinnosta. Osa yrittäjäkisäilleistä suorittaa yrittäjän ammattitutkinnon.

Kalastusyrittäjän koulutus kestää noin vuoden ja työntekijäkoulutus 6 - 8 kuukautta. Mestari saa kisällin palkan maksamista varten tukea kalastusyrittäjäkoulutuksessa 1 000 € / kk ja työntekijän koulutuksesta 800 € / kk. Kalanviljelytyöntekijän koulutuksesta tukea maksetaan 400 € / kk. Oppisopimustoimiston mestarille maksama koulutuskorvaus vähennetään hankkeen maksamasta palkkatuesta.

Yli 30 vuotta alalla toiminut ammattikalastaja Olavi Sahlstén Merimaskusta on ottanut oppiinsa kaksi kisälliä. Kalastusyrittäjäksi koulutettava Jalmari Kaima on aloittanut työnsä Kalastusyhtymä Sahlsténilla toukokuun puolivälissä.

Haastatteluhetkellä kisälli oli juuri palannut mestarinsa kanssa Merimaskun kalasatamaan aamukolmelta alkaneelta kalareissulta (kuva 1). 15 tonnin rysä-silakkasaaliin lajittelu oli loppusuoralla, ja Kaima lapioi jäitä kalasammioihin.

Mestari Olavi Sahlstén (vas.) ja kisälli Jalmari Kaima.

Kaima on suorittanut kalatalouden perustutkinnon vuonna 2008, mutta haluaa käytännön kokemusta kalastajan ammatista ennen oman kalastusyrittäksen perustamista.

"Maailmantalous on nyt niin sekaisin, että otan mieluummin vuoden lisää kokemusta ja taitoja, kuin lähtisin lainarahalla investoimaan" Kaima tuumailee. Nuori kisälli uskoo rannikkokalastuksen tulevaisuuteen, mikäli haittaeläinten kuten hylkeiden ja merimetsojen kannat saadaan kuriin.

Tällä kertaa silakkarysään on uinut myös muutama siika ja lohi, joita Kaima ryhtyy perkaamaan. Mestari Olavi Sahlstén uskoo, että Kaima tulee oppisopimuksensa aikana saamaan realistisen kuvan ammattikalastajan arjesta. Esimerkiksi rysäsilakan sesonkiaikana touko - kesäkuussa merelle on lähdeittävä melkein keskellä yötä, ja työpäivät ovat pitkiä.

Sahlstén on ylpeä ammatistaan, ja toivoo voivansa siirtää kisäilleilleen sellaista ammattimiehen osaamista, jota oppilaitokset eivät pysty antamaan. Tällainen niin sanottu hiljainen tieto on ainutlaatuisen arvokasta, ja mestarille maksetaan sen siirtämisestä eteenpäin 4 000 euron palkkio. Mikäli kysymyksessä on sukupolven vaihdos (isältä pojalle / tyttarelle), mestarin palkkiota ei makseta.

Yrittäjäkisälli saa vastaavasti 8 000 euron kannustuspalkkion, mikäli hän perustaa oman yrityksen koulutuksen aikana tai heti sen päätyttyä ja mikäli yritys toimii vielä vuoden kuluttua sen perustamisesta. Palkkiota ei kuitenkaan makseta, jos kisälli on perustanut yrityksen jo ennen oppisopimusta tai jos hän jatkaa olemassa olevaa yritystä.

Maa- ja metsätalousministeriön tavoitteena on saada mestari ja kisälli -järjestelmästä pysyvä. Palkkiot ja niiden myöntämisperusteet pyritään hankkeen aikana saamaan realistiselle tasolle.

Pienen Raumanjoen isot taimenet

Outi Aalto

Juha Hyvärinen

Rauman kaupungin ympäristövirasto

Raumanjoki Kirstin talon kohdalta (Outi Aalto).

Piskuisen Raumanjoen taimenet ovat yllättäneet ja ilahduttaneet. Kutukalat tulivat yleiseen tietoon syksyllä 2004. Asiaa ryhdyttiin tutkimaan sähkökoekalastuksin vuonna 2006. Saaliiksi on saatu sekä poikasia että emokaloja. Lokakuussa 2008 Raumanjoesta saatiin 12 kututaimenta, joista suurimmat olivat noin kuusikiloisia.

Raumanjoki virtaa Unescon maailmanperintökohde Vanhan Rauman halki ja laskee kanaalina mereen Satalahdessa. Hydrologisesti Raumanjoki on nimestään huolimatta puro. Se saa alkunsa kaupungin raakavesialtaana toimivasta Äyhönjärvestä. Raumanjoki on aikoinaan perattu. Vastaavia kunnostusihanteita on vaalittu vieläkin. Joki on toiminut myös tehtaiden ja kaupungin asukkaiden likaviemärinä. Joen pilaantuminen oli aikoinaan Rauman ympäristönsuojelun alkusyikäys.

Saaliiksi saaduilta taimenilta otettiin pieni pala rasvavärvä DNA-näytteeksi. DNA-näytteet lähetettiin Helsingin yliopiston kotieläintieteen laitoksen ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen genotyyppityslaboratorioon analysoitaviksi. Historiasta tiedetään, että fransiskaaninunkit onkivat Raumanjoesta keskiajalla "lohia". Näiden jälkeläisiä nykyiset taimenet eivät varmaankaan ole, mutta tutkimusten perusteella Raumanjoen taimenten geneettinen perimä eroaa meritaimenistutuksissa käytetystä Isojoen kannasta. Raumanjoen taimenkanta on melko selvästi erillinen oma kantansa, jossa kuitenkin on havaittavissa Isojoen kannan vaikutus. DNA-tutkimukset tehtiin melko pienistä otoksista, joten tuloksia on tarkoitus vielä varmistella.

Raumanjoen taimenpoikastuotantoa on nähtävästi lisättävissä pienehköin kunnostustoimin. Tätä varten on laadittu Turun ammattikorkeakoulun kala- ja ympäristötalousyksikössä opinnäytetyönä suunnitelma: Aalto 2008: "Meritaimen Raumanjoessa - sähkökoekalastukset, DNA-tutkimus ja kunnostussuunnitelma. Nykyisellään Raumanjoessa on melko vähän suojavaikkoja kaloille ja kutusoraa

on niukasti. Kudulle tulijoita näyttää olevan enemmän kuin mitä on kutupohjaa ja poikastuotantoaluetta.

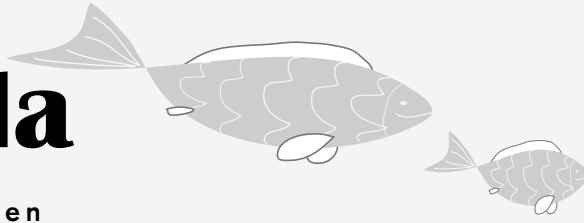
Kunnostustoimissa tullaan etenemään vaiheittain ja varovasti, jottei olemassa olevaa taimenkantaa vaaranneta. Syksyllä 2009 kunnostettava osuus sijaitsee Vanhassa Raumassa Kirstin talon ja Itäkadun sillan välisellä alueella. Noin 150 metrin pituiselle pätkälle aiotaan lisätä noin 7m³ luonnonsoraa ja 7m³ erikokoisia kiviä. Ennen kunnostusta tehdään sähkökoekalastus, jotta kunnostuksen vaikutuksia voidaan seurata. Jos kunnostuksesta ilmenee hyötyä taimenelle, kunnostuksia jatketaan tulevana kesinä vaiheittain. Kunnostustyö toteutetaan talkoovoimin, yhteistyötahona Lounais-Suomen vapaa-ajankalastaja-piiri ry ja Virtavesien hoitoyhdistys ry.

Vesa-Matti Törrönen ja Raumanjoesta lokakuussa 2008 sähkökalastettu taimen. (Juha Hyvärinen).

Kalalla

Juhani Kapiainen

Pyhämaan pappi

Minun suhtautumiseni kaloihin ja kalastukseen on määrytynyt pitkälti siitä pohjalta, että kala kaikissa muodoissaan on jo lapsuudesta asti ollut jotain visusti vältettävää. Tämä on johtunut siitä, että kala on ollut toinen niistä ruoista, joille olen ollut allerginen. Toinen on ollut raaka (ei-kypsä) kananmuna. Allergia ei ole koskettanut ainoastaan syömistä vaan myös kosketusta. Kalaan tai raakaan kananmunaan koskeminen on saanut ja saa aikaan välittömiä iho-oireita, punoitusta ja kutinaa. Syöminen on aiheuttanut kurkun tukkoon menoa.

Varhaisnuoruudessa asuessani Lappeenrannassa kävin joskus harvoin mato-ongella. Viimeiseksi kerraksi jäi 60-luvun puolivälissä ollessani vähän toisella kymmenellä tapahtunut onkiminen, joka tuotti saaliiksi komean ahvenen. Laitoin sen uiskentelemaan veteen keittiöaltaaseen. Katsellessani sitä minut valtasi sääli. Otin sen altaasta ja ajoin kiiruusti polkupyörällä noin kilometrin päässä olevaan kaupunginlahden rantaan, jonne kalan päästin. Tyytyväisenä ja varmasti suuresti vapautumisestaan ja ihmeellisestä pelastumisestaan kummissaan se lähti uiskentelemaan. Siihen loppui minun kalastukseni sillä kertaa ja lähes 40 vuodeksi.

90-luvun puolivälissä olin eräässä seurakuntapiirissä Siikaisten Leväsjoen kylässä. Nautin muiden vieraiden tavoin pöydän antimia, mm. herkullisia voileipiä, joiden päälle oli laitettu jotain vihreää ja oranssinpunaista. Söin useamman voileivän ja kyselin talon emännältä, että mitä eksoottista hedelmää oli tuo punainen leivän päällä. Hän nauroi ja sanoi sen olevan kirjolohta. Kirjolohta! - Voi kauhistus, mitähän minulle nyt tapahtuu? Meneekö kurkku tukkoon ja päättykö elämä nyt tähän ja kauhiaan tukehtumiskuolemaan? Tarkkailin vointiani, mutten kertonut allergiastani kenellekään. - Mitä kummaa? Kirjoloheen syömisellä ei näytä olevan mitään vaikutusta kurkkuuni eikä sen kautta tapahtuvaan hengitykseen. Selvisin pelkällä säikähdyksellä. Seurauksena oli se, että kokeilin ennen pitkää muitakin kalalajeja. Ja havaitsin, että lajeilla ja niiden vaikutuksella on eroa. Ison ahvenen voi syödä huoletta. Silakan kanssa on jo oltava varovaisempi, niin myös lahnan. Kuhaa ja siikaa voi syödä melko vapaasti. Kirjolohi näyttää olevan kaikkein vähiten allergisoiva. Mutta kalojen käsissä pitämistä täytyy kyllä edelleen harjoittaa mahdollisimman vähän ja rajoittaa se lähinnä niihin tilanteisiin, kun kissan ruokkimisesta on kysymys. Tämä tarkoittaa kissankalojen keittämistä seuraavaa ruodoista perkaamista ja purkkeihin pakkaamista, mitäpä muuta?

Mutta siihen kalastukseen vielä. Vuonna 2001 muutin tänne Pyhämaahan, meren saaristoon, jonka pääelinkeinona on aikoinaan ollut kalastus. Nykyisin kalastajia on vain muutama. Lisäksi täällä on kalanjalostusta ja joitain kalankasvattamoita. Vuoden 2003 alussa sain työtoverikseni seurakuntaan kanttorin, joka sai lem-

pinimekseen kukko (=kirkonkukko, joka kiekuu urku-parvella). Kukko on oikeastaan virkanimike ja siksi se kirjoitetaan pienellä alkukirjaimella. No, tämä kukko vaikutti elämässäni kaksi (omasta mielestäni) pahaa tapaa. Toinen oli parrankasvatus ja toinen oli kalastus. Partaa minulla ei ollut koskaan aikaisemmin ollut ja kalastamisestakin oli kulunut jo nelisenkymmentä vuotta. Parta sai kasvaa vapaasti yli kolme vuotta ja oli noin 20 cm pitkä. Ettei se ollut pidempi, selittyi sillä, että pari kertaa pääsi kesälammasta tarraamaan siihen kiinni ja siten saalistamaan siitä oman osansa.

Saimme lainaksi soutuveneen ja hommasimme verkot. Kalaluvat kuntoon ja lupa vesien omistajilta ja niin pääsimme kukon kanssa kalastuksen makuun. Näin onkin jatkunut sitten näihin päiviin saakka. Muutama vuosi sitten, kun oli vielä vahvoja jäitä, harrastimme myös talvikalastusta. Laitoimme verkot jään alle. Nyt ei näille vesille uskalla talvella lähteä ja jos uskaltaakin, jää vahvan jään aika niin lyhyeksi, ettei maksa vaivaa.

Muutama vuosi sitten tapahtui merkillinen asia. Oli syksy ja kovat tuulet. Meillä oli verkot meressä, mutta poissaannin kanssa oli suuria vaikeuksia. Ensimmäisen noutoyrityksen jälkeen oli tilanne sellainen, että pois saatiin vain osa. Verkkujen toinen pää jäi merkitsemättömäksi. Merkkipönttö jäi vain toiseen päähän. Ankaran merenkäynnin vuoksi oli jätettävä nosto kesken. Seuraavana päivänä en päässyt itse merelle ja kukko kävi yrittämässä paikallisen suntion kanssa. Lopputulos: kaksi verkkoa meressä. Ei merkkipönttöä kummassakaan päässä. Kolmantena päivänä tuuli tyntyi ja lähdimme kukon kanssa etsimään meressä lojuvia kahta verkkoamme. Teimme paksusta rautalangasta koukun ja soutelimme edestakaisin siellä, missä arvelimme verkkojen olevan. Ei mitään tulosta. Ilta alkoi jo koittaa ja aurinko laskea. Kukko sanoi: "Lähdetään jo, ei ne tänään enää löydy". En halunnut vielä luopua. "Lähdetään jo", kuulin sanottavan uudestaan. Siinä vaiheessa lähetin kukon huomaamatta Taivaan Isälle pienen rukouksen: "Auta, että verkot löytyisivät". Välittömästi rukouksen jälkeen kuulin sisälläni selkeän äänen sanovan: "Nyt ne löytyvät". sanoiin kukolle, että soudetaan pienen matkaa tuota takaviistossa olevaa saarta kohti ja sitten jatketaan rantaan. 5-10 aironvedon jälkeen kukko sanoi: "Nyt täällä on jotakin!" Hän nosti sen, mikä oli koukkuun tarttunut. Sieltä nousivat meidän verkkomme! Likaiset olivat, mutta muutama kala niissä oli. Ja joka tapauksessa saatiin ne merestä pois aje-lehtimasta. Kiitimme rannalla Taivaan Isän hänen anta-mastaan avusta. Ajattelin - ja ajattelen, että Jumala on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti. Hän on auttanut menneiden aikojen kalastajia ja auttaa nykypäivänkin. Olemmeko muistaneet pyytää hänen apuaan? Voisiko siltä suunnalta tulla apu myös niille, joiden leipä on kiinni merestä ja sen annista? Kannattaisiko rukoilla?

Pyhämaan Ristikarin kalasatama vihittiin käyttöön 12.5.2009

Essi Erävesi

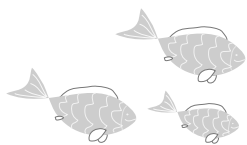
Pyhämaan kalastajaseuran kuusi vuotta sitten tekemä esitys kalastajia varten rakennettavasta huoltorakennuksesta antoi odottaa valmistumistaan, mutta lopputulos on huikea. Odotus päättyi 12.5. kun Pyhämaan Ristikarin kalasatama vihittiin käyttöön.

Uudenkaupungin kaupunki päätti 15 vuotta sitten että kalatalous on alueen yksi tärkeimmistä kärkihankkeista. Vastavalmistunut kalasatama on tästä selkeä todiste. Kalastus, kalankasvatus ja kalanjalostus työllistää alueella noin 400 ihmistä joten tällaisen hankkeen toteuttamiselle oli selkeät tarpeet. Kalasataman huoltorakennuksessa on kylmäsäilytystilat, kalan fileeraus - ja marinoitihuoneet, sosiaalitalat kalastajille, jäähilekone sekä

varastot pyydyksille. Hautomo omaa poikastuotantoa varten on viittä vaille valmis.

Kalasataman valmistuminen on upea todiste vaikeuksien keskellä pyörivän rannikkokalastuksen taistelutahdosta. Hylkeiden ja merimetsojen tuomat ongelmat ovat kuin tumma pilvi pään päällä, mutta periksi ei anneta. Huoltorakennuksessa on tällä hetkellä vuokralla kuusi kalastajaa ja jäätä kalasatamasta hakee vakituisesti 14 kalastajaa. Jäätä myydään myös satunnaisille kävijöille.

Varsinais-Suomen Te-keskuksen kalatalouspalveluiden kalatalouspäällikkö Kari Ranta-aho painotti avajaistilaisuuden juhlapuheessaan paikallisen brändin luomista. Kun tilat, tekijät ja osaaminen on kunnossa, vain mielikuvitus on rajana.

Kalaset Oy Uudessakaupungissa poikkeuksellinen kalaliike

Seppo Kyllönen

Uudessakaupungissa toimiva Kalaset Oy on monella tapaa hyvin omituinen kalanostaja -positiivisessa mielessä. Juhlavarat kohdistetaan kalanpoikasten istutuksiin.

Kalaset Oy päätti nostaa imagoaan ja lahjoittaa juhlaravat, 18 000 € kalanpoikasistutuksiin. Päätös on hyvin harvinainen, jopa ainutlaatuinen Suomessa. Kalaset Oy:lle tämä eiu tosin ollut ensimmäinen kerta, täytettyään 10 vuotta, se lahjoitti 30 000 mk siianpoikasten istutuksiin. Toimitusjohtaja Esa Lahtinen Kalaset Oy:stä toteaa, että kalanpoikasten istutuksilla yritys haluaa tukea ka-

lastuskulttuurin säilymistä Uudessakaupungissa, onhan kaupunki hyvin tunnettu monipuolisesta ammattikalastuksesta, kalankasvatuksesta ja kalanjalostuksesta. Kalaset Oy on samassa veneessä ammattikalastajien kanssa kaikkine vaikeuksineen kuten esim. hylkeitten.

Mainittu teko nostaa eittämättä ammattikalastajien luottamusta ja imagoarvoa yritystä kohtaan. Tänä vuonna istutettavat kalalajit ovat meritaimen, siika ja kuha, kuhunkin 1/3. Meritaimenet istutettiin jo huhtikuun puolivälissä, siika ja kuha istutetaan syksyllä. Meritaimenen poikaset olivat kolmevuotiaita, Isojoen kantaa. Ne kasvoi-

vat Köyliön kalanviljely Oy:llä hyvässä hoidossa. Keskipituus oli 22,9 cm ja keskipaino 116,9 g. Istutuspaikat olivat Ukissa Lepäisten tienpää, Yaran (ent. Kemira) penkka ja Sundholma, kuhunkin paikkaan 1000 kpl. Nyt istutetut meritaimenet ovat 50 cm:n alamitan täyttäviä jo noin vuoden päästä, mutta toivottavasti ne ehtivät kasvaa useamman vuoden ennen pyyntiä, jolloin painoa olisi useita kiloja. Istutetuista kaloista hyötyvät tietysti kaikki kalastajaryhmät, mutta toivottavasti joku niistä palaa myös ammattikalastajan pyytämänä Kalaset Oy:n jatkojalostukseen ja sitä kautta kauppojen kalatiskaalle.

Edellä kerrottu Kalaset Oy:n rahallinen panos kalanpoikasten istutuksiin on niin merkittävä ja ainutlaatuinen, että toivottavasti se tarttuu kalanostajien ja muidenkin firmojen päätöksentekoon juhlistaa ns. pyöreitä vuosia. Odotan vastaavia urotekoja muiltakin!

Kuvassa toimitusjohtaja Esa Lahtinen (vas.), kalastaja Vesa Aalto ja Pentti Pakkala, Köyliön kalanviljelylaitos.

Solmuvälirajoitukset jatkuvat Saaristomerellä kuhan verkkokalastuksessa

Seppo Kyllönen

Keväinen kuhien, niin kuin muidenkin kalojen kalastusseasonki on loppumassa. On kuitenkin muistettava, että kuhan verkkokalastuksessa on omat rajoitukset. Kalastusalueet ovat joko päättäneet tai suosittaneet kuhankalastuksessa käytetyistä verkkojen solmuväleistä seuraavaa:

Päätökset verkkojen pienin solmuväli Uudenkaupungin-, Halikonlahden- ja Särkisalo-Finbyn kalastusalueilla 45 mm. Airiston-, Kustavin- ja Velkuan kalastusalueilla 43 mm.

Suosituks verkkojen pienin solmuväli Paimionsevän-, Kemiön-, Dragsfjärdin-Västanfjärdin-, Paraisten-, Nauvon-, Korppoon-, Houtskärin- ja Iniön kalastusalueilla 43 mm.

Kaikkien kalastusalueiden päätökset tai suositukset ovat voimassa 31.12.2010 saakka. Solmuväliltään pienempien kuhaverkkojen käyttö on kielletty. Käyttöoikeusrajoitukset perustuvat Saaristomeren kalastusalueiden tekemiin päätöksiin tai suosituksiin. Kuhaverkkojen solmuvälirajoitukset koskevat kaikkia kalastajaryhmiä, niin ammattikalastajia kuin kotitarve- ja virkistyskalastajia,

jotka kalastavat kuhia verkoilla. Kuhaverkkojen solmuvälisäätelystä uskotaan kuhien saaliskoon kasvavan ja taloudellisen tuloksen kokonaisuudessaan paranevan.

Monet kalastajat ovat käyttäneet aikoinaan kuhan kalastuksessa liian tiheitä verkkoja. Rajoituksilla pyritään turvaamaan kuhien lisääntyminen ennen niiden saaliiksi joutumista sekä rajoittamaan alamittaisten kuhien jäämistä verkkoihin. Tämän vuoksi Varsinais-Suomen TE-keskuksen kalatalousyksikön kehoituksesta ovat kaikki Saaristomeren kalastusalueet tehneet päätökset tai suositukset.

Kuhan alamitta on 37 cm. Kalastuslain kokonaisuudistus on Matti Vanhasen II hallituksen ohjelmassa. Kalastuslain kokonaisuudistusta johtaa Pentti Lähteenoja neljän jaoston voimalla. Valmista tulee olla syyskuun puolivälissä 2010. Odotettavissa on, että kalastusasetuksen 19 § muutetaan ja kuhan alamittaa nostetaan nykyisestä 37 cm. Mutta siihen menee vielä vuosia.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen arvion mukaan kuhakannan tuottama mätimäärä voi kasvaa yli 60 % ja kuhasaaliin noin 6 % mikäli verkkorajoituksilla saadaan pyydetävän kuhan keski-ikä nousemaan vuodella.

Valtakunnallinen kalastuspäivä keskiviikkona 26.8. Aurajoen opastuskeskus Mylläritalo, Valkimylynkuja 2, Turku

Valtakunnallisen kalastuspäivän tarkoituksena on innostaa nuoret kalastusharrastuksen pariin. Tapahtuma jakaa tietoutta kalastuksesta, kalataloudesta ja kalakantojen hoidosta. Turussa tapahtuma järjestetään tänä vuonna Aurajoen opastuskeskuksessa, Mylläritalolla. Päivän ohjelmassa on luvassa mm. ongintaa, solmukoulu, kalantunnistusta sekä tutustumista kalaportaaseen ja opastuskeskuksen toimintaan. Tapahtuma on suunnattu Turun koulujen 5-luokkalaisille.

Valtakunnallisen Kalastuspäivän teemana "Bongaa Fisui"

Valtakunnallisen Kalastuspäivän teemana 26. elokuuta on "Bongaa Fisui". Eryityisesti koululaisille suunnatun tapahtuman tavoitteena on tutustuttaa lapset ja nuoret hauskan harrastuksen kautta monipuoliseen kalastukseen.

Kalakauden avaus tapahtuu jo lauantaina 16.5., jolloin käynnistyy **KALABONGAUSKISA**. Netin kautta tapahtumaan leikkimieliseen kisaan voivat osallistua kaikki kalastajat ympäri Suomen. Päivän aikana narraamansa kalalajit voi ilmoittaa kisaan netin kautta osoitteessa www.ahven.net/bongaafisu.

Valtakunnallista Kalastuspäivää vietetään elokuun viimeisenä keskiviikkona. Viime vuonna tapahtuma keräsi noin 18 000 osanottajaa yli 50 paikkakunnalla, etupäässä koululaisia ja nuorisoa. Tänä vuonna valtakunnallinen päätapahtuma pidetään Kuopiossa Valkeisenlammen rannalla.

Paimionselän kalastusalue järjesti koulujen kalatapahtumia toukokuussa

Kalastusalue järjesti kalatapahtumia Paimion Jokelan koulussa 1-6 luokkalaisille ja Kaarinan Kuusiston koulun 3-4 luokkalaisille. Temmelyskenttä oli Jokelan koulussa Paimionjoki ja koulun tilat ja Kuusiston koulun tilaisuus oli Hovirinnan venesatamassa. Kaikkiaan kalaoppia jaettiin 220 oppilaalle, jotka olivat mukana kovalla innolla. Tilaisuuksien järjestäjiä olivat koulujen opettajat, kalakummit, Paimionjoen kalastusseura, Paimionselän kalastusalue ja L-S Kalatalouskeskus. Lapsille järjestettiin mato-ongintakilpailu ja kalojen tunnistamiskilpailu sekä videoesityksiä. Vain yksi oppilas tunnisti kaikki 11 kalalajia. Palkinnot (kalapelikortit ja kalastusvälineet) jaettiin kai-

kissa kilpailuissa jokaisen luokan 3 parhaalle oppilaalle. Lisäksi myös kaikki oppilaat saivat perinteisen maton-ongen ilman vapaa. Paimionselän kalastusalue sai Varsinais-Suomen TE-keskukselta 800 € avustuksen kalatalouden edistämistä varten tilaisuuksien järjestämiseksi. Rahoituksen saaminen oli mielestäni nyt ja tulevaisuudessa perusteltua, koska koulun oppilaista kasvaa tulevaisuudessa kalastushoitomaksun maksajia. Nyt on siis kylön aika näille koululaistapahtumille.

Uudenkaupungin makeavesialtaassa muikkuja

Huhut muikkukannasta vahvistuivat kun Velhoveden-Ruotsinveden kalastusalueen puheenjohtaja Urmas Saari toimitti saamansa muikkuiksi epäillyt kalat tarkempaan määrittelyyn. Kalat osoittautuivat muikkuiksi. Ikämääritysten perusteella noin 14 cm muikut olivat kaksivuotiaita. Kalastusalueen tietojen mukaan altaaseen ei ole istutettu muikkuja, sitten vuoden 2002 jälkeen. Tuolloin vastakuoriutuneiden siianpoikasten sijaan altaaseen istutettiin vahingossa erä muikunpoikasia. Ilmeisesti näiden istutusten seurauksena makeavesialtaalle on muodostunut omin avuin lisääntyvä muikkukanta. Kanta on jo niin runsas, että paikalliset ovat hankkineet kalastukseensa myös muikkuverkkoja. Toivottavasti muikku pystyy myös jatkossa lisääntymään ja muodostaa terveille lisän makeavesialtaan kalastoon.

Turun hallinto-oikeuden päätös vesijättökorvauksen hankintameno-olettamuksesta

Turun hallinto-oikeus on tehnyt 22.10.2008 hyvin merkittävän päätöksen hankintameno-olettamuksesta. Munakarjan osakaskunta Velkualta oli vaatinut vähennettäväksi 80 prosentin suuruinen hankintameno-olettaman. Verotuksessa lunastuskorvauksista oli vähennetty 50 %, aivan kuten yleinen käytäntö on ilmeisesti ollut koko valtakunnassa. Hallinto-oikeus on hyväksynyt valituksen, eli valittajalla on oikeus vähentää lunastuskorvauksesta 80 % suuruinen hankintameno-olettaman mukainen määrä. Lehden toimitus on ottanut hallinto-oikeuden esittelijään Timo Saariseen yhteyttä ja perännyt, että voidaanko mainitusta tapauksesta ottaa oppia muidenkin vesijättökorvausten veron alenuttamiseen. Vastaus oli, että kyllä voi jos tapaukset ovat rinnastettavissa mainittuun päätökseen. Oikaisuvaatimus tulee tehdä viiden vuoden aikana verotuksen päättymisestä. Joten hyvät lehden lukijat katsokaapa omia vesijättöverotuskäytäntöjä, että onko aihetta verotuksen oikaisuun. Suomen kalastuslehti käsittelee laajasti vesijättömaan verotuskäytäntöä vuoden 2010 ensimmäisessä numerossa.

HAAVISSA

Vesa Liukkonen

Vesa Liukkonen

kalastusopas, Kustavi

Pikkupojasta lähtien meri ja kalastus ovat kuuluneet oleellisesti Vesa Liukkosen elämään. Vene- ja kalastusreissut isän kanssa saaristossa ovat olleet Vesalle se suurin sykäys ja innostuksen alku merta kohtaan.

Kertoisitko hieman taustastasi?

Koulutukseltani olen ylioppilas. Koulun jälkeen vuoroon tuli asevelvollisuuden suorittaminen merivoimissa. Tämä koulutus on varmasti yksi parhaita mitä merestä kiinnostunut nuori mies voi itselleen saada. Kävin läpi Merisotakoulun upseerikurssin, joka opetti käytännön merenkulun perusteet erittäin tehokkaasti niin navigoinnin kuin turvallisuudenkin osalta. Yrittäjänä olen toiminut rakennusteollisuuden puolella vuodesta 1990 asti.

Mikä sai sinut lähtemään kalastusmatkailuyrittäjäksi?

Kalastusmatkailu tuli mukaan kuvioihin vasta myöhemmin. Kun kalastus oli ollut harrastuksena tosiaan pikkupojasta asti ja hankittuani ensimmäisen oman kalastusveneeni vuonna 1992 alkoi harrastus muuttua työksi. Ei siksi, että olisin tehnyt sitä ammattina vaan vesillä vietetyt tuntejäät alkoivat muistuttaa työviikkoa. Ensimmäiset kalastusopaskeikat tein vuonna 1995. Vuodesta 1998 asti olen toiminut avovesiajan "päätoimisena" kalastusoppaana.

Millaisen koulutuksen alalle ryhtyminen vaatii?

Omalta osaltani olen niin sanotusti itseoppinut kalastusopas. Kalavesien tuntemus, kalastuksen harrastus ja yrittäjänä aikaisemmin toimiminen rohkaisi ja antoi edellytykset itselleni lähteä mukaan kalastusmatkailubisnekseen. Vaatimuksena toiminnalle ovat tietysti lain vaatimat pätevyudet kuljettaja venettä sekä kaluston on oltava katsastettu tällaista toimintaa varten. Asiakkaiden tyytyväisyyden lisäämiseksi on kaiken muunkin kaluston oltava ajanmukaista ja turvallista ilman lainsäädännöllistä perustetta. Kalastusoppaan työhön on tällä hetkellä mahdollisuus saada ammattitutkinto opetushallituksen hyväksymänä koulutuksena. Koulutus kestää yhden vuoden.

Kuinka suuren osan vuodesta vietät opastehtävissä merellä ja millaisista ryhmistä asiakaskuntasi muodostuu?

Asiakaskuntani koostuu tällä hetkellä lähes 99 % yrittäjäasiakkaista, jotka haluavat tarjota omille asiakkailleen

tai työntekijöilleen erilaisia koulutus- ja virkistystilaisuuksia meriympäristössä. Kalastus on tällöin osa koko ohjelmaa, johon sisältyy paljon muutakin. Majoitukset, ruokailut, saunat, venematkat, koulutustilat ja muu ohjelma ovat kaikki osa kokonaisuutta. Viime vuosina opaspäiviä merellä on ollut keskimäärin 80-100. Tämän lisäksi tulee vielä vietettyä aikaa merellä oman kalastuksen ja kalastuksenvalvonnan merkeissä. Joten kaikkiaan lähes 120-150 päivää vuodessa kuluu merellä.

Millaisena näet kalastusmatkailuyrittäjyyden tulevaisuuden?

Kalastusmatkailu on viimeisten 10-15 vuoden aikana, aina näihin päiviin asti, ollut voimakkaasti kasvava matkailun ala. Siitä hyvänä esimerkkinä on maa- ja metsätalousministeriön julkaisema Kalastusmatkailun kehittämisen valtakunnallinen toimenpideohjelma 2008-2013. Kalastusmatkailun määrälliseksi kasvutavoitteeksi toimenpideohjelmassa on määritelty kalastusmatkailuelinkeinon liikevaihdon, työpaikkojen ja asiakasmäärien kasvattaminen merkittävästi enemmän kuin matkailuelinkeinossa keskimäärin. Tämän hetkinen taloudellinen tilanne saattaa hieman heikentää alan kasvua hetkellisesti, mutta toivotaan talouden ja samalla kalastusmatkailunkin pikaista kohenemistä.

Onko kalastusmatkailualalla ongelmakohtia, jotka häiritsevät yrittäjänä toimimista?

Kalastusmatkailu perustuu luonnollisesti olemassa olevien kalakantojen hyödyntämiseen. Viime vuosina on valitettavasti ollut huomattavissa kalakantojen selkeää supistumista ainakin Läntisellä Saaristomerellä sekä osittain myös Ahvenanmaan puolella. Kalakantojen tilan tutkimukseen ja kehittämiseen tulisikin tulevaisuudessa käyttää enemmän voimavaroja. Tämä on varmasti kaikkien kalatalouden kanssa tekemisissä olevien tahojen yhteinen asia. Kalakantojen hyödyntämisen on perustuttava nykyistä selkeämmin kalakantojen kestävään käyttöön. Kalastuksen saalisvarmuutta on kasvatettava.

Kalojen alamittasäädöksiä muuttamalla ja säätämällä eräille kalalajeille myös ylämitta, parannetaan kalojen jälkeläisten tuottokykyä ja saalisvarmuutta sekä kalastusoppaiden toiminnan kannalta tärkeiden kookkaiden kalojen kalastusmahdollisuuksia. Kalojen alamitat ja ylämitat on säädettävä joko lailla tai asetuksella, ettei maahamme muodostu alueellisesti sekavaa ja vaikeasti

tiedotettavaa alamitta- ja ylämittasäädäntöä. Kalojen alamittojen on perustuttava yhden kutukerran periaatteeseen. Alamitta on säädettävä sellaiseksi, että kala tulee pyyntikokoon vasta kudettuun kerran.

Kalakantojen nykytilaan ja tulevaisuuteen vaikuttavat varmasti viime vuosina suurta puheenaihetta herättäneet merimetso- ja hyljekantojen kasvu Saaristomerellä.

Yksi kalastusmatkailun, kuten ammattikalastajienkin huolenaihe on ollut riittävien kalavesien löytäminen. Tämä on varmasti yksi tulevaisuuden suuria haasteita niin perinteisille ammattikalastajille kuin kalastusoppaillekin. Mielestäni molemmille pitäisi löytyä tilaa harjoittaa ammattiaan sulassa sovussa vesien ja rantojen omistajien kanssa.

Miten kalastusmatkailua liiketoimena voisi tulevaisuudessa kehittää?

Yhteistyön lisääminen kalastusmatkailun eri toimialojen: kalastusoppaiden, majoittajien, ruokapalveluiden ja muiden palveluntarjoajien kesken on varmasti avainasia, jotta voimme kehittää tulevaisuuden tuotteet asiakkaitamme kiinnostaviksi kokonaisuuksiksi.

Toimit myös Kustavin kalastusalueen kalastusvalvojana. Voitko kertoa suorittamastasi valvontatyöstä?

Olen toiminut Kustavin kalastusalueen kalastuksen valvojana muutaman vuoden. Mielestäni valvontatehtävät ovat osa kalastusta. Jokaisen tulisi ymmärtää, että

korttivaroilla voimme kehittää ja parantaa kalastusmahdollisuuksiamme. Viime kesän ja syksyn aikana suoritettiin Kustavin ja Velkuan kalastusalueilla kalastusvalvonnan kehittämishanke. Hankkeen hakijana ja valtakunnallisena koordinoijana oli Kalatalouden Keskusliitto. L-S Kalatalouskeskus toimi alueellisena hallinnoijana ja yhteenvedon laatijana. Itse toimin Kustavin kalastusalueen valvojana. Hankkeen aikana suoritimme L-S Kalatalouskeskuksen Aki Mustosen kanssa noin 90 tuntia / 18 pv kalastuksen valvontaa. Kustavin alueella kyseisenä aikana tarkastettiin reilut 300 kalastajaa. Näyttömääräyksiä kirjoitettiin 18 kpl ja näistä sakkoihin johti 3 kpl. Joten voidaan todeta, että ainakin täällä Kustavin alueella olivat luvat todella hyvin hoidettuna. Joissakin tapauksissa voitaneen todeta kalastajan hankkeen luvat näyttömääräyksen kirjoittamisen jälkeen samana päivänä. Joten todellisuudessa sakotettavia olisi saattanut olla muutama enemmän. Pääosin valvontatapahtumat ovat leppoisia ja asiakkaat tyytyväisiä kun maksettuja lupia tarkastetaan. Ongelmana riittävälle kalastusvalvonnalle on tietysti rahan puute. Valvonta varsinkin merialueilla on kallista. Etäisyydet ovat suuria ja kaluston on oltava vesialueisiin soveltuvaa. Joten jo pelkkä polttoainekustannus tehokkaassa ja kattavassa valvonnassa on suuri. Tässä onkin haastetta tulevaisuuden kalastuksen valvonnalle.

Kireitä siimoja kesälle 2009
haastattelijana Aki Mustonen

Turun satama hakee jatkolupaa Airiston pilaamiseen

Timo Saarinen

Airiston-Velkuan kalastusalue

Turun satama on hakenut Länsi-Suomen ympäristölupavirastosta lupaa kunnossapitoruoppauksiin hallinnoimilleen vesialueille ja ruoppausmassojen läjityksiin Rajakarin alueelle. Lupaa on haettu kymmeneksi vuodeksi. Ruoppausmassojen määräärvio 10 vuodelle on enintään miljoona kuutiota. Nykyinen lupa umpeutuu kesällä.

Esitetty ruoppaustarve on tolkuton. Aurajoen tuoma lietemäärä on huomattavasti alle 100 000 kuutiota vuodessa. Aurajoen tuoma kiintoainemäärä on ollut 7 600 - 42 000 tn vuodessa. Sedimentin kiintoainepitoisuus on 30 %, joten edellä oleva kerrotaan kolmella ja saadaan sedimentin määrä tonneissa. Tämä muutetaan vielä kuutioiksi (niitä on hieman vähemmän, koska sedimentin tiheys on suurempi kuin veden). Loppuarviona on vuosittain Aurajoesta tulevia kuutioita 18 000 - 100 000. Eli suurimmillaan, maksimivuotena, voi Aurajoen tuoma lietemäärä todella olla tuo 100 000 kuutiota, mutta 1) Tämä ei tule kaikki sataman vastualueelle, vaan se tarkoittaa koko Aurajoen kaikkialle suistoonsa levittämää määrää, ja 2) tällaisia maksimivuosia ei ole kuin ehkä kerran vuosikymmenessä, muina aikoina lietemäärä on alhaisempi, 10 000 tonnia - 20 000 tonnia eli 23 000 - 46 000 kuutiota. Ei ole mitään perusteluja väittää, että Aurajoen tuoma liete vaatisi miljoonan kuution ruoppauksia 10 vuodessa. Ruoppaustarve johtuu pääosin satamatoiminnasta, väylien reunojen sortumisista ja risteilijöiden koko ajan kasvavasta syväyksestä.

Sataman toimintahistoria on tyyli: Pernon väylää ruopattiin ilman lupaa 1990-luvulla, koska Pansiossa rakennettu risteilijä ei olisi päässyt muuten ulos satamasta. Massat läjitettiin Airistolle Kuuvaan ja niitä oli miljoona kuutiota. Siihen ei ollut erikseen lupaa, oli vain lupa näihin kunnossapitoruoppauksiin. Rikosilmoitus tehtiin, mutta asiaa tutkiva viranomainen jätti asian sikseen, koska: "Lupa olisi kuitenkin myönnetty". Tulevana syksynä valmistuu taas jättiristeilijä Pernon telakalta. Ovatko väylän ruoppausluvut tällä kertaa kunnossa?

Nykyinen Rajakarin läjitysalue ei ole laisinkaan sopiva massojen pysyvään sijoitukseen. Läjitykset eivät yksinkertaisesti pysy suunnitellussa paikassa. Tämä on kiistatonta todettu viimeisessä ympäristöraportissa. Samoin kävi edellisen läjityspaikan, Kuuvanniemen kanssa. Maksajia vuosikymmeniä olleet ympäröivä luonto, kalastus,

saaristomeren virkistyskäyttö, mökkiasutus. Sama meno näyttää jatkuvan.

Airistolle ollaan vuosikymmeniä dumpattu massoja, jotka sisältävät orgaanisia tinayhdisteitä ja raskasmetalleita. Satama vetoaa ympäristöministeriön antamiin myrkykymäärien raja-arvoihin jotka eivät ylity. Suomessa sedimentti katsotaan pilaantuneeksi jos tributyylitinaa löytyy yli 200 mikrogrammaa kilosta. Rajakarille rajaksi on asetettu 150 mikrogrammaa. Esimerkiksi Belgiassa meriläjitysten (Pohjanmeri) raja-arvo on 7 mikrogrammaa.

Sedimentin laatukriteerit löytyvät Ympäristöministeriön sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeesta sivulta 22 (löytyy netistä http://airisto-velkua.fi/rajakarin_lajityskirjoituksia). Myöhemmin ministeriö on esittänyt, että TBT:n raja-arvo koskee TBT:n ja trife-nyylitinan summaa (silti tason 2 arvo on aivan liian korkea, 200 mikrog/kg). Rajakarin läjitysalueelle on annettu ylimmäksi arvoksi 150. Ohjeen mukaan alempi tason 1 arvo olisi "määräävä" ja tason 1 raja-arvon ylittyessä pitäisi tehdä lisätutkimuksia, biotestejä jne. Käytännössä yleensä mereen on läjitetty nekin massat, joiden pitoisuudet ovat olleet tasojen 1 ja 2 välillä (ja aiempina vuosina kaikki massat, haitta-ainepitoisuuksista huolimatta). Näiden harmaiden massojen läjitys mereen arvioidaan tapauskohtaisesti. Satama ei voi olla tämä arvioitsija.

Jos Länsi-Suomen ympäristölupavirasto myöntää Turun satamalle ruoppausluvan 10 vuodeksi, alueellinen ympäristökeskus tulee tarkistamaan ruoppausmassojen laadun ja muut lupa-asiat. Lopullisen luvan myöntävä viranomainen ja sitä valvova viranomainen ovat samasta laitoksesta. Tämä käytäntö on suomalainen erikoisuus. Samoin kuin se, että ympäristölupaviraston päätösten mukaan ruoppaukset ja läjitykset on saanut yleensä aloittaa heti, vaikka valituksia ei ole käsitelty. Ympäristökeskuksen esittämistä lupamääräyksistähän ei muilla paitsi satamalla ole valitusoikeutta.

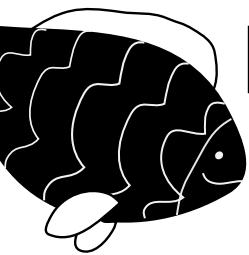
Keväällä Varsinais-Suomen liitto ja Turun kaupunki julkaisivat huolensa Turun sataman ruoppausjätteiden käsittelystä. Turun kaupunginjohtaja ja hallituksen puheenjohtajat totesivat yhdessä V-S liiton kanssa: ruoppausjätteiden läjityksellä ei saa heikentää Saaristomeren veden laatua! Airiston-Velkuan kalastusalue on täysin samaa mieltä. Meriläjityspaikkaan sijoitettavien massojen

on oltava puhtaampia kuin se meriympäristö, johon läjitystoimenpiteet kohdistuvat. Muussa tapauksessa ruoppausjätteet on läjitettävä maalle, penger- tai eristys-altaisiin.

Puhtaita ruoppausmassoja - sanan varsinaisessa merkityksessä - ei sataman hallinnoimalta alueelta löydy. Pilaantuneet ruoppausmassat tulisi sijoittaa maalle kun ne kertaalleen on merestä poistettu. Turun satama vetoaa kustannuksiin, mutta tulouttaa vuosittain kaupungille miljoonia euroja voittoa!

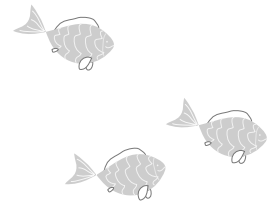
Ruoppausmassat olisi mahdollista läjittää maalle ja paikakakin olisi olemassa. Pansion suunnalla on jo nykyisen sataman laajentamista tehtäessä mahdollista rakentaa suuriakin altaita, johon läjitykset voitaisiin tehdä. Toimenpide ei vaatisi maakuljetuksia. Selvitykset paikan löytämiseksi tulee aloittaa välittömästi.

www.airistovelkua.fi

Köyliön Kalanviljely Oy:n lakkauttamispäätös heijastuu alueen koko kalatalouteen

Aki Mustonen

Säkylän kunta ostaa ProAgria Satakunnan omistaman Köyliön Kalanviljely Oy:n osakekannan ja noin 5,6 hehtaarin maa-alueet Köyliönjärven eteläosasta. Kauppasummaksi muodostui 550 000 euroa. Käytännössä tämä tarkoittaa Köyliön kalanviljelylaitoksen toiminnan lopettamista, sillä kunnan omistukseen siirtyvät rantamaat aiotaan kaavoittaa asuntoalueeksi. Tapahtumien taustalla ovat pitkään kestäneet erimielisyydet Kuninkaankäytön veden käytöstä. Köyliön Kalanviljely Oy otti vetensä kyseisestä lähteestä ja oli kuuluisa viljelytyössä käyttämästään huippulaatuisesta laitosvedestä. Säkylän kunnan kannalta tehdyn ratkaisun myötä kunta pystyy jatkossa turvaamaan puhtaan raakaveden saannin asukkaiden, elintarviketeollisuuden ja varuskunnan käyttöön.

Köyliön Kalanviljely Oy:n lopettamispäätöksen myötä Etelä-Suomen merkittävimmän kalanviljelylaitoksen toiminta päättyy. Kalanviljelytoiminta tullaan lopettamaan siirtymäajan kuluessa vuosina 2009-2010. Laitos ehti toimia yli 40 vuoden ajan, sillä se perustettiin vuonna 1964 ja vuodesta 1982 asti se toimi nykyisellä nimellään osakeyhtiönä. Laitoksen liikevaihto oli noin 200 000

euroa. Kalanviljelylaitoksen lopettaminen merkitsee samalla, että kolme laitoksen työntekijää menettävät työpaikkansa. Laitoksen lakkauttaminen on kova isku alueen kalanpoikastuotannolle ja samalla koko kalataloudelle. Vaikutukset tulevat näkymään pian laitoksen sulkemisen jälkeen. Vielä on vaikea arvioida kuinka suuria ongelmia muutos tuo tullessaan, mutta varmaa on, että varsinkin taimenistukkaiden saanti hankaloituu alueellisesti.

Köyliön Kalanviljely Oy:n tuottamat kalanpoikaset menivät pääasiassa yleishyödyllisiin istutuksiin. Velvoiteistutusten lisäksi laitos myi kalanpoikasia muun muassa kalavesistä huolehtiville yhteisöille. Asiakaskunnan laajuudesta kertoo esimerkiksi se, että kalanpoikasten tilaajien joukossa oli myös yksityisiä henkilöitä. Taimenistukset tehtiin pääsääntöisesti merialueelle, mutta osa istukkaista meni myös jokiin ja järviin. Istutusalue kattoi Etelä-Suomen merialueen, Satakunnan, Varsinais-Suomen se-kä osan Etelä-Pohjanmaata ja Hämettä.

Tärkeimmät kasvatustulokset olivat meri- ja järvitaimen, mutta näiden lisäksi saatavana oli kirjolohen- ja kuhanpoikasia sekä laitostuotuksessa harvinaisempaa puronierää. Viime vuosina yritys myi myös ravunpoikasia. Lisäk-

*Kalastusmestari Pentti Pakkala ruokkii Köyliön kalanviljelylaitoksen viimeisiä emotaimenia keväällä 2009.
(Kuva: Pentti Pakkala)*

si Köyliön Kalanviljely Oy markkinoi ja kuljetti istutuksiin yksityisten luonnonravintoviljelijöiden kasvattamia kuhan- ja siianpoikasia sekä yksityisten sopimuskasvattajien tuottamia hauenpoikasia. Laitos kuului Suomen suurimpiin luonnonravintoviljelyn keinoin tuotettujen kalanpoikasten toimittajiin.

Köyliön Kalanviljely Oy teki yhteistyötä muun muassa Pyhäjärven kalastusalueen kanssa. Yhteistyömuotoja olivat esimerkiksi syksyinen siian mädin keräys ja Köyliönjärven hauen mädin keräys. Osa mädistä kuoriutuneista poikasista palautettiin takaisin järveen. Toiminnassaan laitos osallistui myös kalojen kasvun ja vaellusten tutkimukseen merkitsemällä istutuskaloja. Esimerkiksi vuoden 2008 keväällä viljelylaitoksessa merkittiin noin 3 miljoonaa kappaletta vastakuoriutuneita siianpoikasia, jotka istutettiin Pyhäjärveen. Merkinnot ja

istutukset tehtiin yhteistyössä Pyhäjärvi-instituutin ja Pyhäjärven kalastusalueen kanssa. Kalanviljelylaitos pyrki parantamaan myös Köyliönjärven tilaa, josta esimerkkinä ovat viljelylaitoksen järvessä toteuttamat hoitokalastukset.

Köyliön kalanviljelylaitoksessa toimineen kalastusmestari Pentti Pakkalan mukaan kuhan-, hauen- ja siianpoikasten istutus- ja välitystoimintaa on tarkoitus jatkaa vielä vuoden 2010 jälkeenkin. Vielä ei kuitenkaan ole tiedossa miten ja mistä toimintaa tullaan hoitamaan. Lopetettavalla laitoksella on 15 eri sopimuskasvattajaa, joilla on noin kolmisenkymmentä luonnonravintolammikkoa. Taimenten osalta kasvatusta kuitenkin päättyi vuoden 2010 loppuun mennessä, mikä tulee tekemään melkoisen aukon kyseisen lajin laitospoikasten tuotantoon ja saata-vuuteen Etelä- ja Lounais-Suomen alueella.

Kalastuksenvalvonnan kehittämishanke Saaristomerellä

Kalatalouden Keskusliiton ja sen jäsenjärjestöjen tulostavoitteena vuodelle 2008 oli valvontasuunnitelman tekeminen oman alueensa kalastuksenvalvonnan kehittämiseksi. Hankkeen hakijana ja valtakunnallisena koordinoijana oli Kalatalouden Keskusliitto. L-S Kalatalouskeskus toimi hankkeen alueellisena hallinnoijana ja yhteenvedon laatijana. Hankkeessa Saaristomeren esimerkkialueina olivat Kustavin ja Velkuan kalastusalueet. Kyseisillä kalastusalueilla harjoitettavat viehe- ja verkkokalastus ovat yleisiä myös muualla Saaristomeren alueella, joten hankkeen tulokset ovat sovellettavissa myös siellä.

Velkuan ja Airston kalastusalueet yhdistyivät elokuussa 2008 muodostaen Airston-Velkuan kalastusalueen. Tässä hankkeessa Velkuan kalastusalueella tarkoitetaan vanhaa Velkuan kalastusaluetta, joka oli voimassa hankkeen käynnistyessä.

Kustavin ja Velkuan kalastusalueilla läänikohtaisella viehekortilla tapahtuva kalastus on yleistä. Suomi kalastaa-selvityksen mukaan alueella kalastettiin vuonna 2005 läänikohtaisen viehekalastusluvun nojalla yhteensä 121 000 päivää. Suositumpia kalastusmuotoja ovat kuhan ja ahvenen pilkintä sekä jigikalastus salmialueilla. Ajoittain parhailla paikoilla on havaittu kalassa yli 70 venekuntaa. Nämä kalapaikat ovat valtakunnallisesti tunnettuja ja houkuttelevat runsaasti kalastajia sisämaasta. Alue houkuttelee myös hauen ja meritaimenen heitto-kalastajia erityisesti keväisin ja syksyisin.

Saaristomeren kalastusalueet ovat päättäneet rajoittaa kuhan kalastuksessa käytettävien verkkojen solmuväliksi 43 tai 45 mm. Kustavin ja Velkuan kalastusalueilla päätös (43 mm) on voimassa vuoden 2010 loppuun, jonka jälkeen sen tarpeellisuutta harkitaan uudelleen. Kuhan alamittasäädös on alueella 37 cm.

Kuhan kalastuksessa on tyypillistä, että saaliiksi saadaan huomattava määrä alamittaisia kaloja. Kustavin ja Velkuan kalastusalueet ovat tehneet pienimuotoisia selvityksiä kuhan kalastuksen määrästä ja saaliista alueillaan (Tarkiainen & Niukko 2006: Kustavin kalastusalueen kalastuskysely, Aalto 2003: Selvitys Tuomonluodon kuhan kutukalastuksen saaliista ja kalastajamäärästä). Selvityksissä todettiin alamittasään-

nösten valvonta vaikeaksi ja puutteelliseksi sekä kiinteillä pyydyksillä että vapapyydyksillä tapahtuvan kalastuksen osalta.

Kustavin kalastusalueen 42 500 hehtaarin pinta-alasta on osakaskuntien hallinnassa noin 30 %. Rekisteröityjä osakaskuntia on alueella yhteensä 188 kpl. Yksityisomistuksessa olevia vesialuelohkoja on rekisteröity yhteensä 936 kpl, joiden yhteispinta-ala on noin 30 000 hehtaaria. Vesialueen todellisia omistajia on kuitenkin vähemmän, koska joillakin omistajilla on hallussaan useampia vesialueita.

Velkuan kalastusalueen kokonaispinta-ala on 36 164 hehtaaria, joka on jaettu 929 omistusyksikön kesken. Vesialueesta kaksi kolmasosaa on yksityisten omistuksessa ja loput osakaskuntien hallinnassa. Rekisteröityjä osakaskuntia on alueella yhteensä 333 kpl ja yksityisomistuksessa olevien vesialuelohkojen määrä on 596 kpl.

Tavoitteet ja toteutus

Hankkeen tavoitteena oli selvittää kalastuksenvalvonnan nykytila ja kehittämistarpeet Saaristomerellä esimerkkialueena Kustavin ja Velkuan kalastusalueiden vedet. Hankkeen aikana suoritettulla kyselytutkimuksella haluttiin tuottaa vertailukelpoista taustatietoa valtion kalastuslupien myynnin kehittämiseksi, tiedotuksen kohdentamiseksi ja kalastuksenvalvontaa koskevan säädöspohjan tarkistamiseksi. Kysely suoritettiin valvontatyön ohessa käyttämällä tarkoitukseen laadittua kyselykaavaketta. Kalastuslupatarkastusten lisäksi valvontatyön kohteena oli kuhan alamittasäädöksen noudattaminen, jota seurattiin saalistarkastuksilla.

Hankkeessa pyrittiin siihen, että kalastuksenvalvonta on yhden kalastuskauden ajan poikkeuksellisen näkyvää sekä kentällä että tiedotusvälineissä. Tavoitteena oli, että näkyvyys lisäisi kalastuksenvalvonnan uskottavuutta ja kalastuslupien lunastusherkkyttä kalastajien keskuudessa.

Hankkeeseen sisältynyt Kustavin ja Velkuan kalastusalueilla suoritettu kalastuksenvalvonnan käytännön työ toteutettiin 23.6.-29.11.2008 välisenä aikana. Hankkeeseen sisältyi yhteensä 36 valvontapäivää, jotka jatkautuivat tasan Kustavin ja Velkuan kalastusalueiden kesken. Tiedotusvälineiden edustajia kutsuttiin valvonta-

kierroksille mukaan. Kalastuksenvalvontatyö suoritettiin pääasiassa parivalvontana. Kustavin kalastusalueen kalastuksenvalvojana hankkeessa toimi Vesa Liukkonen, Velkuan kalastusalueen osalta valvojina olivat Kaj Saari ja Eero Saarinen. L-S Kalatalouskeskus ry:stä valvontatyöhön osallistuivat Petri Rannikko ja Aki Mustonen. Mahdollisimman suuren kalastajamäärän tavoittamiseksi valvontaa painotettiin viikonloppuihin ja valvontaa suoritettiin eri vuorokauden aikoina, valoisaan aikaan. Velkuan kalastusalueen vesillä suoritettiin valvontakierroksia myös yhteistyössä Varsinais-Suomen TE-keskuksen kanssa, valvojina toimivat Aki Koskinen ja Paavo Suominen. Kesällä suoritettujen valvonnan aikana tavattujen kalastajien määrä oli vähäinen, joten valvontapäiviä siirrettiin loppukesään ja syksyyn. 23.6.-31.7.2008 välisenä aikana tehtiin 8 valvontareissua, joilla tavattiin ainoastaan 4 kalastajaa.

Tulokset

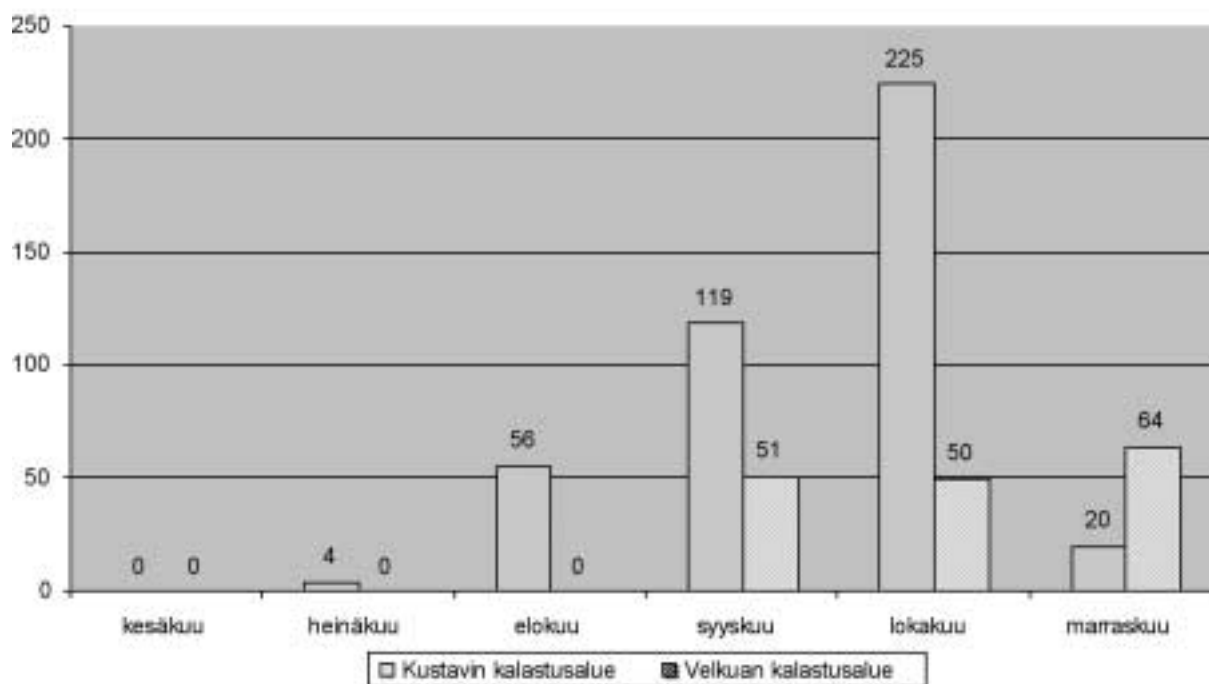
Hankkeen aikana tarkastettiin yhteensä 405 viehekalastajan kalastusluvut sekä 15 verkkokalastajan luvat.

Ikäperusteisesti lupamaksuista vapautettuja kalastajia tavattiin 55 kpl. Valvontakierroksilla tavattujen pilkkijöiden lukumäärä oli 55 ja saaliin tarkastuksia tehtiin yhteensä 65 kpl.

Hankkeeseen sisältyneiden valvontakierrosten aikana kirjoitettiin yhteensä 30 näyttömääräyslomaketta, joista 6 tapausta johti sakkorangaistukseen. Näyttömääräys kirjoitettiin 7,1 % tarkastetuista kalastajista ja sakkorangaistuksen saaneiden kalastajien osuus oli vastaavasti 1,4 %. Saaliin tarkastusten yhteydessä ei havaittu alamittaisia kuhia.

Valtion kalastusmaksujärjestelmän kehittämiseksi laadittuun kyselylomakkeeseen saatiin vastaukset 163 henkilöltä. Vastausten perusteella suosituin kalastushoitomaksun ja läänikohtaisen viehekalastusmaksun suoritustapa oli maksaa luvat pankkiyhteydellä Nordean tilille. Kun kysyttiin tapaa, jolla vastaaja haluaisi suorittaa valtion kalastusmaksut tulevaisuudessa, sai internet selvästi eniten kannatusta.

Valvontatapahtumien jakautuminen

Pohdintaa

Kalastuksenvalvontahanke toteutui suunnitelman mukaisesti ja yhteistyö alueellisen TE-keskuksen ja hankkeeseen osallistuneiden kalastusalueiden kalastuksenvalvojien kesken sujui hyvin.

Merialueella suoritettava kalastuksenvalvonta on kallista, koska suuret etäisyydet aiheuttavat huomattavia polttoainekustannuksia. Valvontakierroksia suunniteltaessa on mietittävä tarkoin, milloin valvontaa kannattaisi suorittaa. Mikäli valvontakierroksen aikana ei havaita kalasta-

ja eikä valvontatapahtumia kerry, muodostuu valvonta suhteettoman kalliiksi. Työn mielekkyyden ja kustannustehokkuuden kannalta valvontakierrokset on järkevintä suorittaa ajankohtina, jolloin mahdollisimman moni kalastaja on liikkeellä.

Hankkeen alussa sopivien valvonta-ajankohtien löytäminen oli vaikeaa, koska valvontakierroksilla tavattujen kalastajien määrä oli vähäinen ja useilla reissuilla ei nähty ainuttakaan kalastajaa. Kyseisten "0-kierroksien" välttämiseksi valvontapäiviä siirrettiin kesäkaudesta

loppukesään ja syksyyn, joka osoittautui kannattavaksi. Kesän 2008 vaihtelevat säät hankaloittivat osaltaan valvonnan suunnittelua ja toteutusta. Kesä-elokuussa tehdyillä valvontalenkeillä ei tavoitettu kalastajia varsinkaan silloin kun sää oli huono.

Yhteistyö poliisin kanssa sujui muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta hyvin. Hankkeen aikana ilmenneet ongelmat tapahtuivat kahden paikallisen poliisiyksikön kohdalla. Ongelmatilanteissa kyse oli siitä, että poliisille riitti, että näyttömääräyksen saanut henkilö oli hankkinut kalastuslupansa tarkastuksen jälkeen ja kävi esittämässä jälkikäteen ostamansa luvat poliisille. Näissä tapauksissa poliisi ei kirjoittanut sakkorangaistusta ilman lupia kalastaneelle henkilölle.

Yhteistyötä kalastuksenvailonta-asioissa olisi järkevää kehittää paikallisen venepoliisin kanssa. Venepoliisilla on oikeat toimintatavat sekä tarvittava tieto- ja taitotaso kalastuksenvailontaan liittyen. Yksi mahdollisuus olisi, että alueen kaikki kalastuksenvailontaan liittyvät poliisin toimia vaativat asiat menisivät keskitetysti venepoliisin kautta.

Hankkeen aikana tehdyissä tarkastuksissa ei havaittu alamittaisia kuhia kalastajien saaliissa. Tulos voi olla kuitenkin osittain harhaanjohtava saaliintarkastukseen liittyvien epävarmuustekijöiden takia. Tarkastustyössä otettiin huomioon ne saaliskalat, jotka kalastajat näyttivät tai jotka olivat veneessä esillä. Toisaalta valvojilla ei ollut

hankkeen aikana ainuttakaan näköhavaintoa tai epäilystä siitä, että kalastaja olisi ottanut alamittaisia kuhia.

Valvontatyötä hankaloittava tekijä merialueella on vesialueiden omistuksen pirstoutuneisuus ja omistaja-oi-keuksien monimutkaisuus. Hyvä paikallistuntemus on valvojalle avuksi monissa tilanteissa, mutta epäselvyydet ovat joskus niin hankalia, että ne eivät ratkea kentällä. Jälkiselvittelytilanteissa valvontaparin merkitys korostuu, jolloin hän voi toimia tilanteen todistajana.

Tulevaisuudessa valvonnan päävastuu olisi hyvä olla valvontatyön ammattimaisesti osaavilla henkilöillä. Ammattimaisella valvonnalla varmistetaan, että menetelmät ovat yhdenmukaiset ja kalastajia (asiakkaita) palvellaan tasapuolisesti ja puolueettomasti.

Kalastusalueiden järjestämisen kalastuksenvailonnan rajoitteena on usein valvontatyöhön varatun rahamäärän vähyys. Kalastusalueilla tulisi olla varattuna riittävät resurssit valvontaa varten.

Kalastuksenvailonnalle tulisi laatia vuosittain aluekohtainen toimintasuunnitelma ja kauden päätteeksi toimintakertomus suoritetusta valvonnasta. Suunnitelmallisuus lisäisi kalastuksenvailonnan tehoa ja uskottavuutta. Toimintakertomukseen olisi hyvä kirjata kauden aikana valvontatyössä koetut ongelmakohdat, jolloin siitä löytyisi kootusti kehitystoimia vaativat asiat.

VAKKA-SUOMEN ELINKEINOKALATALOUDEN KEHITTÄMISEN TUET

Vakka-Suomen Kalastuspuisto-ohjelmasta myönnetään avustuksia Uudenkaupungin Taivassalon, Kustavin ja Pyhärannan kuntien alueen elinkeinokalatalouden kehittämiseen. Ohjelmasta tuetaan neljän toimintalinjan mukaisia hankkeita.

1. Elinvoimaisen ammattikalastuksen kehittäminen,
2. Vakka-Suomen kalastuspuiston kehittäminen valtakunnalliseksi mallialueeksi,
3. Kalastusmatkailun ja liitännäiselinkeinojen kehittäminen sekä
4. Kalakantojen kestävän käytön turvaaminen

Ohjelmasta voi hakea rahoitusta kehittämis- ja investointihankkeille, jotka edistävät toimialueen elinkeinokalataloutta ja jotka ovat ohjelman mukaisia. Rahoitettavat hankkeet voivat liittyä esimerkiksi toimijoiden välisen yhteistyön parantamiseen, logistiikkaan, paikallisen kalan käytön lisäämiseen ja kalakantojen elinvoimaisuuden säilyttämiseen. Kalastuspuiston ohjelman, lisätietoja, tarkemmat hakuohjeet ja -lomakkeet saa osoitteesta www.kalastuspuisto.fi tai hankeasiamieheltä Petri Rannikko p. 0503663950. Hakijoiden tulee olla yhteydessä hankeasiamieheen ennen hakemuksen jättämistä.

Petri Rannikko, hankeasiamies
petri.rannikko@ravakka.fi
050-3663950,
Välskärintie 2 C
PL 20, 23501 UUSIKAUPUNKI

Kuoreen kalastusta kokeiltiin Mynälähdellä

Petri Rannikko ja Aki Mustonen

Jäiden lähdön aikaan alkava kuhan verkkokalastuskausi on merkittävä jakso vuodesta Saaristomeren ammattikalastajille. Samaan vuodenaikaan ajoittuva kuoreen kutunousu jokisuihin ja siitä aiheutuva lajin runsas esiintyminen tuottaa kalastajille monin paikoin ongelmia. Pahimmillaan kuhanpyyntiin lasketut verkot täyttyvät pelkästään kuoreista ja tekevät kuhan verkkokalastuksen mahdottomaksi. Tänä keväänä kuoretta esiintyi tavallista runsaammin. Mynälähdellä kuoreparvien runsaimman vaelluksen aikana muu kalastus oli käytännössä lopetettava.

Kuore tarttuu hampaistaan kuhaverkkoihin ja aiheuttaa huomattavia lisätöitä verkkojen selvityksessä. Sivusaaliina saatava kuore koetaan riesana, sillä lajille ei ole ollut juurikaan markkinoita. Keväinen kuoreen kalastus voisi olla tulevaisuudessa järkevää, sillä lajilla on kuitenkin kysyntää ulkomailla ja jotkin kalatukut ostavat suurempia eriä edelleen toimitettavaksi Silakkarysistä kuoretta on saatu satunnaisesti suuriakin määriä, jolloin ne on myyty kalanvälittäjille. Ongelman muodostavat pienet kuore-

erät, joille ei ole ollut markkinoita. Kuoreen alhainen hinta edellyttää tehokasta kalastusta ja suuria kertasaaliita, jotta kalastus olisi taloudellisesti mahdollista.

Keväällä 2009 kuoreen arvonlisäveroton kalastajahinta oli 0,40 euroa/kilo. Hinta on siis kaksi-kolme kertaa parempi kuin rysäsilakan vastaava kilohinta. Esimerkiksi järvikalan vientihankkeessa on Päijänteen kuoreesta saatu yli euron kilohintoja. Kuoreen nuottakalastuksen kehitys on ollut järvialueella nopeaa ja nuottaukseen on kehitetty tekniikka, jossa nuotan veto onnistuu yhdeltä kalastajalta. Tällaisen kalastusyksikön saaminen taloudellisesti kannattavaksi on huomattavasti helpompaa kuin perinteisen nuottakunnan.

L-S Kalatalouskeskus ry:n Kuorenuotta -hankkeen tarkoituksena oli etsiä Saaristomeren ammattikalastajille uusia toimeentulomahdollisuuksia kuoreen kalastusta kehittämällä. Koeluonteinen kalastus toteutettiin Mynälähdessä. Kokeiluun valittiin hoitokalastusnuotta ja kuoreen nuottaukseen järvillä kehitetty pyydys. Lisäksi kokeiltiin paunetin soveltuvuutta kuoreen pyyntiin, sillä silakkarysistä on ajoittain saatu myyntikelpoisia määriä

kuoretta. Nuottausten yhteydessä testattiin myös uudentyyppisen viistokaikuluotaustekniikan käyttökelpoisuutta apajapaikkojen pohjien olosuhteiden selvittämisessä.

Ammattikalastajat Jukka Toivonen ja Jouni Nieminen olivat idean takana. He olivat kiinnostuneita kehittämään kalastustaan ja halukkaita ennakkoluulottomasti kokeilemaan kuoreen pyyntiä sekä uusia pyydyksiä. Kuoreen nuottakalastuksen alku vaikutti toimivalta, sillä ensimmäisen nuotanvetokerran kuoresaalis oli noin 700 kg. Seuraavien vetokertojen saalis olikin jo vaatimattomampi, sillä veden nopea lämpeneminen käynnisti kuoreiden kudun ja parvet olivat rantavesissä nuotan tavoittamattomissa. Kokeilu vakuutti kalastajat kuitenkin nuotan toimivuudesta ennen kutua kun kuoreparvet ovat vielä tiiviitä ja tavoitettavissa syvemmistä vesistä. Myös paunetti osoittautui toimivaksi pyydykseksi, sillä paras paunettikohtainen vuorokausisaalis oli yli 5000 kg kuoretta. Saaliit ovat olleet lupaavia, vaikka kummallakaan

kalastajalla ei ole aikaisempaa kokemusta kokeilussa mukana olevien pyydysten käytöstä ja kalustoakin on jouduttu muuntelemaan olemassa olevista verkkokalastukseen varustelluista veneistä.

Saaristomerellä harjoitettavan silakan rysäkalastuksen takia kuoreiden käsittelyyn tarvittavat tilat, välineet ja logistiikka ovat valmiiksi olemassa. Jos kuoreen merialueen kalastukseen kehiteltävät menetelmät osoittautuvat toimiviksi ja kuoresaaliit kasvavat, ovat kalan vastaanottorakenteet valmiina. Mikäli kuoreelle löytyy jatkossa markkinoita ja lajin pyynti merialueella osoittautuu taloudellisesti kannattavaksi, voi keväisestä kuoreen kalastuksesta tulla taloudellisesti kannattava kalastusmuoto Saaristomeren alueella.

Hankkeelle on haettu tukea Euroopan kalatalousrahastosta (EKTR). Hanke käynnistyi 1.4.2009 ja se kestää tämän vuoden loppuun asti.

Edellisen sivun kuva: Verkkoihin sivusaaliina tarttuvat kuoret lisäävät kalastajan työtä ja tekevät kuhan verkkokalastuksen ajoittain mahdottomaksi. (Petri Rannikko)

Alla: Ammattikalastaja Jouni Nieminen (oik.) ja kalastaja Jukka Toivonen. (Petri Rannikko)

Airisto-Velkuan-, Halikonlahden-, Kustavin-, Lounais-Suomen-, Paimionselän-, Uudenkaupungin-, Velhovesi-Ruotsinveden-, Särkisalo-Finbyn, Drags-fjärd-Västanfjärdin-, Iniön-, Kemiön-, Korppoon-, Nauvon-, Paraisten-, Luvian-, Merikarvian-, Porin-, ja Raumanmeren kalastusalueet luovuttivat Helsingissä 18.6. Ympäristöministeri Paula Lehtomäelle oheisen toimenpide-esityksen harmaahylje -ja merimetsokantojen aiheuttamien haittojen vähentämiseksi.

Arvoisa ministeri

Tämän esityksen allekirjoittaneet kalastusalueet ovat pitkään huolestuneina seuranneet harmaahylje- ja merimetsokantojen hallitsematonta lisääntymistä ja sen vaikutuksia merialueen kalatalouselinkeinoin.

Harmaahylkeiden ja merimetsojen kielteiset vaikutukset tekevät rannikko- ja merialueiden kalastuksen ja kalanviljelyn mahdottomaksi. Näiden kestämatöntä haittaa aiheuttavien eläinten suojelu on ylittänyt suotuisan tasonsa. Nyt on tarpeen suojella kalakantoja sekä niistä elantonsa saavaa elinkeinon harjoittajaa, virkistyskalastajaa unohtamatta.

Allekirjoittaneiden kalastusalueiden yhteisenä kantana on, että kalatalouselinkeinon turvaamiseksi on välttämätöntä ryhtyä seuraavien toimenpiteiden valmisteluun jo vuoden 2009 aikana:

1. Merimetsa on siirrettävä metsästyslain piiriin rauhoittamattomien eläinten kategoriaan. Lupa merimetsojen metsästykseen tulee myöntää ympärivuotisesti 300 metrin säteellä kalanpyydyksistä, kalankasvatuskasseista sekä kalanistutusalueilta ennen ja jälkeen istutustoimenpiteiden.
2. Kaikki kalanpyydyksillä ja kalankasvatuskasseilla ruokailemaan tottuneet hylkeet on voitava poistaa ja luontainen pelkäämisvaisto ihmistä kohtaan näin palauttaa.
3. Hylkeiden pyyntiin on kehitettävä uusia keinoja erityisesti siellä, missä perinteinen metsästys ei ole mahdollista. Rannikon alueellisesta kaatolupakiintiöstä voidaan luopua, koska sitä ei tarvita harmaahyljekannan suotuisan suojelun tason takaamiseksi.

Perustelut ja taustat kannanotoillemme ovat seuraavat: Hylkeet saalistavat kalanpyydysten läheisyydessä, missä ne aiheuttamiensa pyydys- ja saalisvahinkojen lisäksi karkottavat kalat. Hylkeitä esiintyy tyypillisesti myös kalankasvatuskassien välittömässä läheisyydessä. Kalat stressaantuvat ja joutuvat saaliksi tai puolittain syödyiksi. Harmaahylkeestä on tullut suojelutoimien myötä ihmistä pelkäämätön.

Ammattikalastajat eivät vuokraa vesialueita hylkeen esiintymisalueella, ja vesialueen omistajat menettävät näin kalaistutuksiin ohjattavia vuokratuloja. Kalastusluvan saanti korvaavalta, hyljevapaalta alueelta on hyvin epävarmaa.

Merimetsot kärkkyvät kalansaalista suoraan pyydyksiltä ja hylkeiden tavoin karkottavat kaloja. Merimetsan aiheuttama häiriö kalojen kudulle on todennäköistä. Eniten nämä linnut aiheuttavat vahinkoa syömällä kaiken kokoista kalaa, hyödyntäen ravinnokseen sekä istutettuja kalanpoikasia että luontaisen lisääntymisen kautta syntyneitä poikasia. Merimetsojen ravinnon lajivalikoimaan kuuluu luonnollisesti myös ammatti- ja virkistyskalastukselle merkittäviä kalalajeja, kuten kuha, ahven, siika ja meritaimen.

Suomen ympäristökeskus arvioi Suomen merimetsojen pesimäkannan kooksi yli 12 600 pesivää paria vuonna 2008. Tämä tarkoittaa 25 200 pesivää lintua. Merimetsan kannanhoitosuunnitelman mukaan merimetsan poikastuotto on Suomessa keskimäärin 1,85 poikasta yhtä pesää kohden, joten poikasten määrä oli noin 23 300. Linnut ovat läsnä lähes koko avovesikauden (200 vrk, poikaset 150 vrk), ja niiden ravinnonkulutukseksi on arvioitu noin puoli kiloa kalaa vuorokaudessa. Kun merimetsojen lukumäärä ja ravinnontarve tiedetään, voidaan laskea, että pesivät linnut ja poikaset söivät yhteensä noin 4,3 miljoonaa kiloa kalaa vuonna 2008. Kun otetaan huomioon myös nuoret ja pesimättömät linnut, varovaisen arvion mukaan 30 000 yksilöä, voidaan todeta merialueemme kalaston elättävän noin 80 000 merimetsoa. Nykyisen merimetsokannan ravinnontarve on näin ollen yli 7 miljoonaa kiloa kalaa vuodessa.

Pernajassa, Tammisaarella ja Dragsfjärdissä tehdyissä tutkimuksissa on todettu, että suurin osa merimetsojen käyttämästä ravinnosta koostuu vähäarvoisesta kalasta kuten särkikaloista ja kivinilkoista. Ravinnosta runsas viidennes koostui kuitenkin tärkeistä talouskaloista kuten ahvenesta (18 %) ja kuhasta (4 %). Suomen merimetsokanta saalisti siten merialueeltamme vähintään 1,3 miljoonaa kiloa ahventa ja 290 000 kiloa kuhaa vuonna 2008. Kun merimetsan saalis esimerkiksi kuhan kohdalla koostuu 3-4 kertaa pienemmistä kaloista kuin ammattikalastuksen saalis, kuluttaa merimetsokanta paljon suuremman yksilömäärän kuin ammattikalastus. Merimetsa-ongelma ei keskity ainoastaan rannikon alueelle, vaan on leviämässä myös sisävesialueille.

Harmaahylje- ja merimetsokantojen voimistumisen myötä kalaistutusten hyödyt ovat vähentyneet merkittävästi. Tämän esityksen allekirjoittaneiden kalastusalueiden toimialueille istutetaan vuosittain meritaimenta, haukea, kuhaa ja siikaa satojen tuhansien eurojen arvosta.

Osa istutustoiminnasta sisältyy kalastusalueiden, osakaskuntien ja vesialueiden omistajien omaan toimintaan, mutta suurin osa on velvoiteistutuksia. Velvoiteistutusten tarkoitus on korvata vesilupien haltijoiden vesistölle aiheuttamat haitat, mutta nykyisessä tilanteessa suurin osa istutusten hyödyistä menetetään hylkeiden ja merimetsojen takia. Kalaistutusten vähentyminen vaikuttaa myös poikaskalojen tuotantolaitosten toiminnan kannattavuuteen.

Merimetsojen ja hylkeiden aiheuttamat ongelmat ovat tosiasia, ja haitat ovat merkittäviä. Haitat eivät kohdistu pelkästään kalavesien hoitoon, kalatalouselinkeinoiniin ja virkistyskalastukseen, vaan ne ovat jo vakava uhka koko saaristo- ja rannikkoalueiden elävänä ja asuttuna pysymiselle.

Olavi Sahlstén
puheenjohtaja
Airisto-Velkuan kalastusalue

Timo Aaltola
varapuheenjohtaja
Halikonlahden kalastusalue

Seppo Lehtinen
puheenjohtaja
Kustavin kalastusalue

Esko Pettay
puheenjohtaja
Lounais-Suomen kalastusalue

Tom Tötterman
puheenjohtaja
Uudenkaupungin kalastusalue

Urmes Saari
puheenjohtaja
Velhovesi-Ruotsinveden kalastusalue

Ari Karvanen
puheenjohtaja
Paimionselän kalastusalue

Kurt Westberg
puheenjohtaja
Särkisalo-Finbyn kalastusalue

Lasse Lindberg
ordförande
Iniö fiskeområde

Peter Jägerskiöld
ordförande
Kimito fiskeområde

Mikael Lindholm
ordförande
Korpo fiskeområde

Per-Erik Bergström
ordförande
Dragsfjärd-Västanfjärd fiskeområde

Bengt Johansson
viceordförande
Pargas fiskeområde

Åke Jansson
ordförande
Nagu fiskeområde

Esko Viertola
puheenjohtaja
Merikarvian kalastusalue

Heikki Salokangas
puheenjohtaja
Porin kalastusalue

Esko Anttila
puheenjohtaja
Luvian kalastusalue

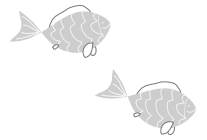
Markku Aikko
puheenjohtaja
Raumanmeren kalastusalue

Illan aikana käytiin hyvin vilkasta keskustelua.

Kuvassa Pentti Lähteenoja (vas), kalatalousneuvos Johannes Pelkonen, Antti Siusluoto ja Tom Tötterman

Kalastuksen järjestely järkeistettävä kalastusalueiden kautta

L-S kalatalouskeskus ry, Satakunnan kalatalouskeskus ja Åbolands Fiskarförbund kokosivat alueensa kalastusalueita yhteiseen mietintöön kalastuslakiuudistuksesta. Mietinnän tuloksena syntynyt kooste esitettiin 1.6. Turussa vieraillelle MMM:n kala - ja riistaosaston päällikkö Pentti Lähteenojalle sekä kansanedustaja Pertti Hemmilälle.

Mikäli kalastusalueen rooli ja tehtävät lakiuudistuksen myötä oleellisesti muuttuvat, tulee myös kalastusalue -nimike muuttaa paremmin toimintaa kuvaavaksi (esimerkiksi: kalastuksenhoitoalue).

Vesialueiden omistajien tulee muodostaa sellainen kalastuksenhoitoalue joka kykenee järjestämään kalastuksen kaikkien kalastusmuotojen osalta. Tällä tavoin voidaan ratkaista vesialueiden pirstoutumisesta johtuva kalavesien hyödyntämättömyys. Kaikesta luvanmyynnistä kertyvät varat tuloutettaisiin hallintokulujen jälkeen kalavesien omistajille, mikäli toisin ei sovita. Myös viehelyn tulisi olla kalastuksenhoitoaluekohtainen, jolloin varojen tuloutus ja käyttö olisi oikeudenmukaista.

Ammattikalastusta ja kalastusmatkailua koskevat luvat ratkaistaisi myös kalastusaluekohtaisesti. Äänivalta kalastusalueessa tulisi järjestää vesialueosuuksien mukaisesti.

Kalastuksen järjestäminen voisi vaadittaessa olla mahdollista myös muun tahon, esim. yksityisen vesialueomistajan

tai osakaskunnan toimesta, mikäli tämä taho muodostaa kalastuksen järjestämisen kannalta riittävän suuren yksikön ja kalastuksen järjestäminen tapahtuu sopu- soinnussa kalastuksenhoitoalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman kanssa.

Kalastusalueiden tulee voida käyttää kiinteistörekisteritietoa.

Kalastusalueita tulee monissa tapauksissa yhdistää suuremmiksi kokonaisuuksiksi.

Mikäli läänikohtaisen/valtakunnallisen luvan myynti jatkuu, tulee luvan hinta olla huomattavasti kalastusaluekohtaista lupaa kalliimpi.

Kalojen alueellisista alamittasäädöksistä päättäminen tulisi antaa alueellinen kalatalousviranomaisen tehtäväksi.

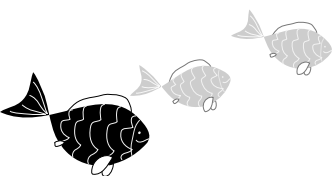
Verkkojen merkintä omilla yhteystiedoilla tulisi olla pakollista. Pyydysten merkintään tulisi myös määritellä yhtenäiset vaatimukset koskien kohojen kokoa sekä pintaja pohjaverkkojen merkitsemistapaa. Nykyinen pintaverkon määritelmä on epäonnistunut.

Kaikkien yli 18 v tulisi maksaa kalastuksenhoitomaksu. Kalastuksenhoitomaksujärjestelmä tulee säilyttää ja maksun maksajien tulisi saada myös kalastusta koskeva lehti (vrt. Metsästäjälehti).

Osakaskunnat - vesialueitten omistajat valvokaa etujanne !

Pekka Ristola

L-S Kalatalouskeskuksen hall.jäsen

"2a) Luvan saajan on maksettava kertakaikkisina korvauksina pysyvien käyttöoikeuksien myöntämisestä vesijohtoa ja paineviemäriä varten tarvittaviin Teijon yhteisen vesialueen osakaskunnan alueeseen 640 euroa Teijon yhteisen vesialueen osakaskunnalle ja Kirjakkalan yhteisen kalastuskunnan/osakaskunnan alueeseen 2.050 euroa Kirjakkalan kalastuskunta/osakaskunnalle....."

"Korvaukset pysyvistä käyttöoikeuksista (lupamääräys 2a)"

"Kun luvan saajalle myönnetään johtoa varten tarvittaviin toisille kuuluviin vesialueisiin pysyvä käyttöoikeus, on tästä samalla määrättävä vesialueen omistajalle maksettavaksi korvaus edunmenetyksestä vesilain 11 luvun 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan. Vesilain 11 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan vahingosta on suoritettava sen täyttä arvoa vastaava korvaus. Hallinto-oikeus on määrännyt pysyvästä käyttöoikeudesta edellä mainittujen pykälien mukaisen korvauksen....."

Edellä olevat kappaleet ovat suora lainaus
VAASAN HALLINTO - OIKEUDEN
päätöksestä 25.2.2009 no 09/0058/1.

Kyseessä olevalle vesialueelle on Salon kaupunki rakentamassa lähitulevaisuudessa vesijohdon ja paineviemäriin välille Teijo - Salo, linjan pituus tulee olemaan n. 13.500 m. Johto- ja paineviemäriin varrella on muitakin osakaskuntia kuin Teijon ja Kirjakkalan osakaskunnat, sekä lukuisia määriä yksityisiä vesialueitten omistajia. Mutta kuten hallinto-oikeuden päätöksestä

voimme lukea, korvauksiin ovat oikeutettuja vain Teijo ja Kirjakkala, jotka jo lupaprosessin alussa osasivat vaatia korvauksia mm. pysyvien käyttöoikeuksien myöntämisestä luvan hakijalle. Johtolinjat tulevat kulkemaan Teijon ja Kirjakkalan osakaskuntien vesialueilla yhteensä n. 2.700 m:n matkan, joten korvauksista jäänyt osuus on n. 10.800 m. Halikonlahden kalastusalue antoi myös asian käsittelyä varten oman lausuntonsa, josta suraavassa suora lainaus Vaasan hallinto-oikeuden päätösasiakirjasta: "Halikonlahden kalastusalue on valitusten johdosta ilmoittanut muun muassa, että vesialueen omistajille, joiden alueen kautta vesijohto ja siirtoviemäri tulevat kulkemaan, tulisi maksaa korvauksena 1 euro/neliö-metri. Muutoin Halikonlahden kalastusalue on....."

Halikonlahden kalastusalueen vaatimusta ei ole otettu huomioon lupapäätöstä tehtäessä, koska kalastusalue ei ole asiassa asianomistajana. Ko. prosesseihin olisi osakaskuntien ja vesialueiden omistajien paneuduttava ja puututtava jo lupahakemuksen kuulutusvaiheessa ja olta- tava itse asianomistajana vaatimassa oikeuksiaan. Tietoa kyllä löytyy miten mm. edellä kuvatussa korvaushaku- ja valitusasiassa edetään, kunhan vaan aktivoidutaan toimimaan. Jos kyseessä olevalla vesialueella olisi harjoitettu ammattikalastusta olisi ollut mahdollista hakea ja saada ehkä korvauksia myös rakennustyön aiheuttamasta kalataloushaitasta ja kalastukselle aiheutuvasta pysyvästä haitasta. Myönnettyistä korvauksista on olemassa lukuisia hallinto-oikeuksien ja Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksiä.

Osakaskunnat aktivoitukaa. Pitäkää huoli eduistanne. Käykää kalastusalueitten kokouksissa. Ottakaa osaa L-S Kalatalouskeskuksen toimintaan.

Ongelmahylkeiden kohdennettu metsästys -hanke käynnissä

Essi Erävesi

Hankkeen tavoitteena on lisätä ammattikalastajien uskoa kalastusmahdollisuuksien säilymiseen myös tulevaisuudessa huolimatta Itämeren elinvoimaisesta harmaahyljekannasta. Hankkeella luodaan Vakka-Suomeen ongelmahylkeiden poistamiseen erikoistunut paikallisten toimijoiden verkosto. Hankkeen aikana luodaan käytännöt metsästyksen organisoimiseksi, ruhojen käsittelyketju ja valmiit toimintamallit hylkeenmetsästyksen.

Hanke osoittaa myös onko kalanpyydysten läheisyydessä tapahtuvalla metsästyksellä mahdollisuus vähentää hyljehaittoja ja palauttaa hylkeiden luontaista arkuutta ihmistä kohtaan. Hankkeella pyritään parantamaan hylkeenmetsästyksen myönnettyjen lupien käyttöastetta kohdentamalla metsästystä kalanpyydysten läheisyyteen ja avustamalla saaliin talteenotossa ja käsittelyssä. Hankkeen toteutusajaksi on 1.1.2009-31.12.2011 ja sen toimialue on Vakka-Suomen kalastuspuiston alue. Toteutuksesta vastaa L-S Kalatalouskeskus ry.

11.6. Ketarsalmen Kievarissa järjestettiin Vakka-Suomen alueen ammattikalastajien, kalankasvattajien ja metsästäjien yhteinen kokoontuminen hyljeongelman puitteissa. Tulijoita saapui paikalle noin 50. Illan aikana saatiin informaatiota hylkeen metsästyksestä, kaatolupien haku-menettelystä sekä kalastajan näkökulmia metsästyksen tarpeellisuuteen erityisesti pyydysten läheisyydessä. Kokoontuminen liittyi osana Ongelmahylkeiden metsästyshankkeeseen. Tiedon jakaminen siitä, kuka milläkin alueella on käytettävissä hylkeenmetsästyksen ja millä alueella hylkeitä esiintyy, todettiin olevan hyvin tarpeellista. Vastaava tilaisuus on tarkoitus järjestää uudelleen vuoden kuluttua.

Ongelmahylkeiden kohdennettu metsästys -hankkeen kenttämestarina toimii kalastaja Seppo Lamberg, projektipäällikkönä Iktyonomi (AMK) Essi Erävesi. Hanke rahoitetaan Euroopan kalatalousrahastosta (EKTR).

Laitilan kalastusalueella rapukantojen kehittämishanke jatkuu tänä vuonna

Seppo Kyllönen

Laitilan kalastusalueelle käynnistyi rapukantojen kehittämishanke viime vuonna ja se saatetaan loppuun kuluvana vuonna. Viime kesänä suorite-uissa koeravustuksissa saaliit olivat hyvin pieniä, yhtä poikkeusta lukuun ottamatta.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos ennusti ennen ravustuskautta, että viime kesän rapusaaliista tulee vuosisadan ennätysaaliksi. Laitilan kalastusalueella rapusaaliit olivat selvästi heikoimmat moniin vuosiin. Muutamasta järvestä ravut olivat yllättäen kadonneet kokonaan, syytä ei toistaiseksi paikalliset ravustajat ja vesialueenomistajat käsitä. Rapurutosta ei ole mitään havaintoa. Kalastusalueen rapujärvet ja joet koeravus-

tetaan tulevana kesänä toisen kerran rapukantojen tulosten varmistamiseksi. Lisäksi koeravustetaan kaikki uudet kohteet. Ainoastaan sellaiset järvet jätetään pois, joissa otettujen vesinäytetulojen perusteella ravut eivät menesty. Vesinäytteet on otettu ja tutkitutettu Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy:ssä kesä- ja talviolosuhteista. Vesianalyysitulokset antoivat eräisiin järviin selvän viitteen heikolle tai kokonaan puuttuvalle rapukannalle. Niissä järvissä, missä veden laatu on selvästi ravuille liian heikko, saadaan toivo rapukannan elvyttämiseksi unohtaa jopa lopullisesti. Järvien veden pH:n nostaminen kalkitsemisella on niin kallista puuhaa, etteivät kenenkään varat siihen riitä ja kun kalkitseminen pitää uusia aina muutaman vuoden välein.

Joki- vai täpläräpu

Suoritettujen koeravustustulosten perusteella on vuoden aikana esitetty vakavasti harkittavaksi, että olisiko syytä jokirapukannasta luopua niissä järvissä, missä kanta on hyvin heikko. Muutamassa Laitilan kalastusalueen järvessä on heikkoa jokirapukantaa yritetty elvyttää täydennysistutuksilla lähes kymmenen vuoden aikana vesialueenomisajan ja kalastusalueen toimesta, mutta rapukanta ei ole vain elpynyt. (Vesialueenomisajat ovat tilanetta verranneet maanviljelykseen niin, että eihän maanviljelijäkään vuodesta toiseen kylvä siemeniä, jos satoa ei ole korjattavaksi asti.)

Kalastusalueen kokouksessa 22.4.2009 eräät vesialueenomisajat vaativat jo tulevana kesänä käynnistettäväksi täpläräpujen istutuksen. Kokous päätti kuitenkin, että kun rapukantojen tutkimushanke on kesken, niin ei vielä tänä vuonna haeta Varsinais-Suomen TE-keskukselta täpläräpujen istutuslupaa keskitetysti.

Veden laadun suhteen molemmat ravut ovat yhtä vaativia. Täpläräpujen on todettu viihtyvän paremmin järvissä kuin jokiravun. Täpläräpukanta ei kuole kokonaan rapuruttoon ja kanta voimistuu muutaman vuoden päästä. Mutta täpläräpujen istutusten jälkeen jokirapukanta on menetetty ilmeisen lopullisesti. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen viime vuosien tutkimuksissa on selvinnyt, että rapuruttoon kaikki jokiravut eivät kuole, vaan jotkut ravut ovat taudin kantajina, jolloin jokirapukanta ei pääse vahvistumaan. Rapurutto esiintyy 5-7 vuoden välein lähes

kaikissa valtakunnan vesistöissä. Edellä kuvatussa ilmiöstä on todennäköisesti kyse myös Laitilan kalastusalueen järvien huomattavan heikoista rapukannoista.

Mainittakoon, että Säkylän Pyhäjärveen on istutettu vuosina 1988 - 1993 yksikesäisiä täpläräpujen poikasia 156 510 kpl. Mäti hankittiin Ruotsista ja haudotettiin Seppälän hautomossa Säkylässä, poikaset kasvatettiin yksikesäisiksi paikallisten kasvattajien toimesta. Kustannukset olivat yhteensä noin 100 000 €. Ravustus sallittiin vuonna 2000 ja saalis oli 24 000 kpl yli 10 cm. Vuonna 2004 saalis noin 400 000 kpl. Väillä saalis oli heikompi, mutta vuonna 2008 saatiin huippusaalis noin 1 milj. yli 10 cm täpläräpuja. Rapusaaliin rahallinen arvo on ollut jo tähän mennessä moninkertainen istutuskustannuksiin nähden.

Säkylän Pyhäjärven positiivinen kokemus täpläräpuista on rohkaissut Laitilan kalastusalueen vesialueenomisajia vaatimaan täpläräpujen istutusta Laitilan järviin.

Kun Laitilan kalastusalueen rapukantojen tutkimushanke on saatu päätökseen, niin kalastusalue pyytää lausuntoa Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselta, että onko perusteltua istuttaa täpläräpuja niihin järviin, missä jokirapukanta on ollut jo vuosia olematon. Istutuksille anotaan myös Varsinais-Suomen TE-keskuksen lupa.

Koeravustuksissa avustaa Turun ammattikorkeakoulussa iktyonomiksi opiskeleva Sonja Lehtinen. Hän myös laatii Laitilan kalastusalueen rapuhankkeesta opinnäytetyön.

UUTTA!

RIISTA JA KALA

Opiskele aikuiskoulutuksena luonto-ohjaajaksi

**Oletko metsästyksen tai kalastuksen harrastaja?
Työskenteletkö luonto- tai matkailualalla?
TÄSSÄ ON SINULLE MAHDOLLISUUS**

Luonto-ohjaajan koulutukseen sisältyy mm. kalastusta, metsästystä sekä kalan - ja riistan käsittelyä, luonnossa toimimista ja opastamista. Lisäksi saat:

- vuokraveneen kuljettajantutkinnon
- matkailualan turvallisuuspassin
- EA1 ja EA2 -kortit
- hygieniapassin.

Monimuotoinen koulutus alkaa 1.9.2009 ja päättyy toukokuussa 2011. Lähiopetusta on noin viikko kuukaudessa.

Lähetä vapaamuotoinen hakemus alla olevaan riista- tai kalaopetus oppilaitokseen **5.8.2009** mennessä:

Lisätietoja antavat:

Kim Grusander puh. 050 303 9825, kim.grusander@tuorla.com
Pekka Hernejärvi puh. 044 287 3053, pekka.hernejarvi@kalakoulu.fi

Erityisosaamisensa järjestämisessä yhdistävät:

- * **Varsinais-Suomen maaseutuoppilaitos/riistaopetus**
Taatilantie 110, 21530 Paimio, www.v-smol.fi
- * **Suomen kalatalous- ja ympäristöinstituutti/kalaopetus**
Kalakouluntie 72, 21610 Kirjala, www.kalakoulu.fi

Nuottausnäytös Kaljasjärvellä

Samu Valpola

Lahdenvainion Kalastuskunta ja Laitilan Kalastusalue järjestivät 17.5. nuottausnäytöksen Pyhärannan Kaljasjärvellä. Tapahtuman tarkoituksena ei niinkään ollut suuri kalansaalis, vaan nuottausmenetelmän esittely ja keväinen kalastuksen ja kalavedenhoidon edistämistilaisuus. Apajapaikaksi valikoitui Pyhärannan kunnan saunaranta, jolloin katsojilla oli mahdollisuus osallistua nuotan vetoon ja saaliin käsittelyyn.

Ilmat suosivat ja tapahtuma keräsi lähiseudulta lähes viisikymmentä katsojaa ja osallistujaa. Nuottausmestarina toimi kalavedenhoitaja Juha Halonen Oulun läänin Pyhäjärveltä.

Saatu palaute oli kauttaaltaan positiivista ja mielenkiintoisia kysymyksiä tuli yleisöltä runsaasti. Tästä rohkaistuneena vastaavia tapahtumia ja eri kalastusmenetelmien esittelyjä on tarkoitus järjestää vastaisuudessaakin.

Veto on juuri alkanut. Vasemmalla nuottausmestari Juha Halonen valvoo työtä.

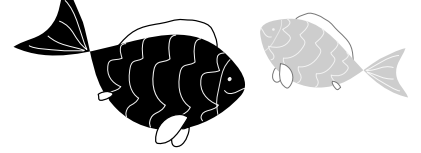
Tulevaisuuden nuottamiehiä ja -naisia työn touhussa.

Jännitys tiivistyy.

Tyytyväinen nuottamies Taneli Mantere kotinviemisten kanssa.

Kustavin kalastusalueen kokous ja juhlalounas

Seppo Kyllönen

Kustavin kalastusalueen kokous pidettiin Kustavin osuuspankin tiloissa 20.4.2009.

Hallituksen puheenjohtaja Seppo Lehtinen kertoi avauspuheenpuheenvuorossaan kuluneen kauden toiminnasta, lähinnä kalastuksenvalvonnasta ja kalanpoikasten istutuksista. Mainittakoon, että kalastusalue istutti viime vuonna ensikertaa 10 000 kpl esikasvatettuja hauenpoikasta.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Irja Skyten-Suominen ja pöytäkirjanpitäjäksi Seppo Kyllönen. Kaikkiaan kokousväkeä oli paikalla 17. Kokous käsitteli ja hyväksyi vuoden 2008 kalastusalueen toimintakertomuksen ja tilit sekä myönsi vastuuvapauden. Kalastusalueen toiminta oli vuoden 2008 osalta n 9 000 € ylijäämäinen, johtuen säästeliäästi eletystä kaudesta sekä siianpoikasistutusten toteutumisesta odotettua pienempänä.

Tärkeimmät päätökset vuodelle 2010

Kalastusalueen kokous päätti istuttaa tulevana vuonna meritaimenta, siikaa, haukea ja kuhaa yhteensä 18 000 eurolla, osallistua yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa merimetsojen ravintotutkimushankkeeseen sekä toteuttaa Uudenkaupungin kalastusalueen kanssa yhteinen hoito- ja käyttösuunnitelma. Kalastuksen valvontaa päätettiin jatkaa entiseen tapaan, vesialueomistajien omistajakorvaus rasisitus päätettiin koko vesialueelle 1, eli korvaukset jaetaan pinta-alan suhteessa. Viehekorttivarjoissa jaon perustana käytetään vesialueen pinta-alaa ja kalastusrasitusta. Lahtivesialueilla kalastusrasitus on 1 ja ulkovesialueilla kalastusrasitus on 0,5.

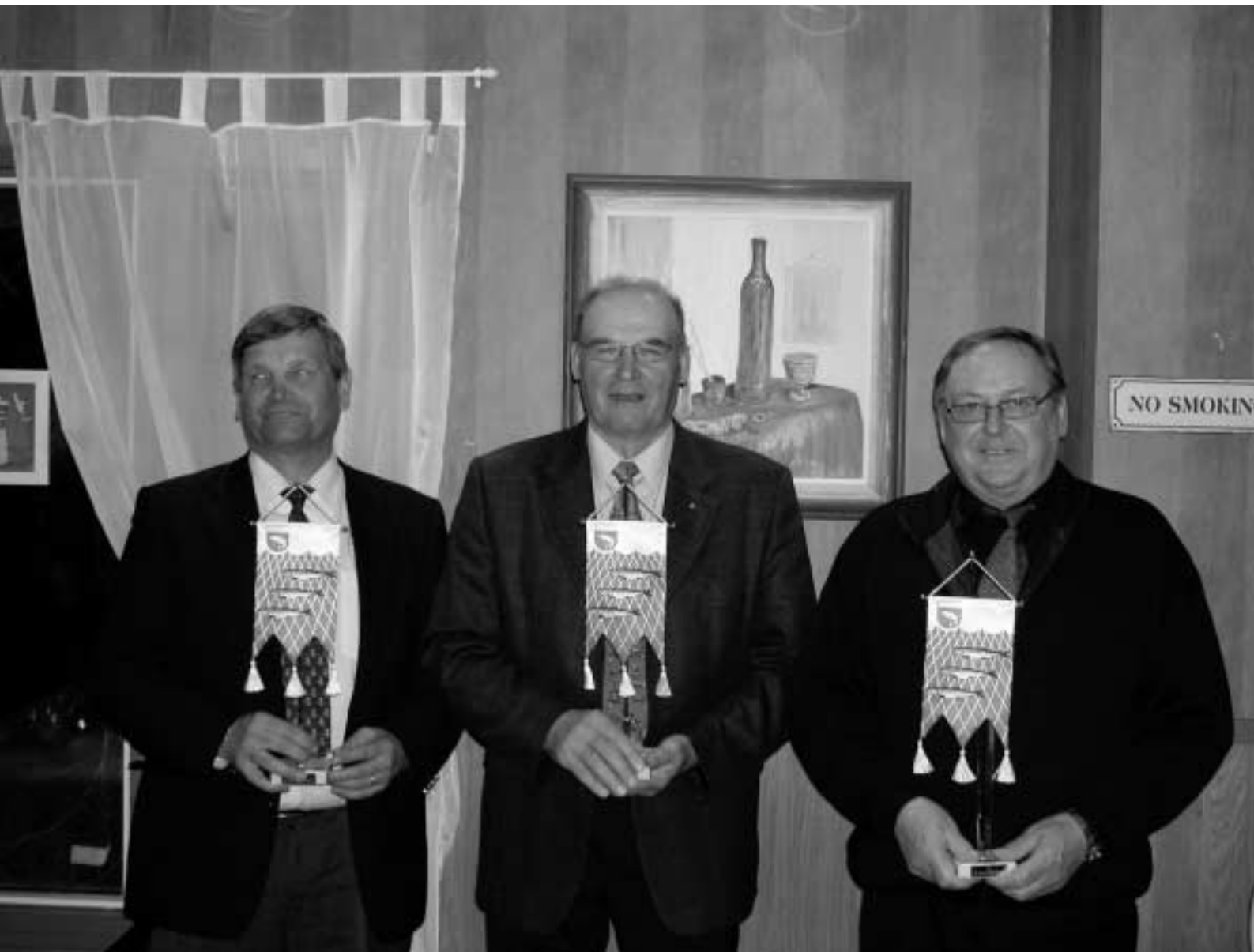
Puheenjohtajana jatkaa Seppo Lehtinen ja varapuheenjohtajana Antti Siusuoto. Uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin aktiivi kalastuksenvalvoja ja kalastusopas Vesa Liukkonen.

Kokouksesitelmän piti Vakka-Suomen kalastuspuiston hankeasiamies Petri Rannikko, kalastuspuiston mahdollistamista hankkeista kalastusalueelle.

Juhlalounas 20- vuoden taipaleen kunniaksi

Kalastusalueen toiminnan aloittamisesta on kulunut 20 vuotta. Hallitus päätti juhlistaa kalastusalue toimintaa kutsumalla kokousväen juhlalounaalle ravintola Villa Voltteriin. Tervehdys sanat lausui kalastusalueen puheenjohtaja Seppo Lehtinen kertoen menneiden vuosien tapahtumista. Läänikohtainen viehekalastuslupa olisi saanut jäädä tulematta kalastusalueen ja vesialueiden omistajien mielestä. Hylje on erittäin suuri haitta ennen kaikkea ammattikalastajille, hylkeet suorastaan lopettavat ainakin ammattimaisen verkkokalastuksen ja rysäkalastuksellekin niistä on enenevässä määrin haittaa. Merimetsokanta vahvistuu myös räjähdysmäisesti ja Kustavin Katanpään ulkopuolella on 1200 linnun yhdyskunta pesinyt viime vuonna.

Varsinais-Suomen TE- keskuksen kalatalouspäällikkö Kari Ranta-aho summasi juhlapuheessaan, että kalastusalue toiminnan juurruttaminen paikalliseen vesialueomistajalähtöiseen toimintakulttuuriin on ollut pitkä ja aikaa vievä prosessi. Kalatalouden yhteiskunnallinen muutosprosessi on kuluneina vuosikymmeninä edennyt omaa rataansa ja yleensä hitaasti. Vuoden 1982 kalastuslaki edusti uutta avointa lähestymistapaa kalavesien käytön ja hoidon järjestämisessä, päätavoitteena oli poistaa kalavesien pirstoutuneisuudesta aiheutuvia haittoja kalataloudelle ja erityisesti edistää ammattikalastuksen toimintaedellytyksiä. Tuloksissa on toivomisen varaa edelleenkin. Kalastuslainsäädäntökomitean mietinnössä oli myös tj. Johannes Pelkonen Varsinais-Suomen

Antti Siusuoto, Seppo Lehtinen ja Lasse Laaksonen palkittiin L- S Kalatalouskeskuksen viirillä kunnianosoituksena työstä kalastusalueen hallituksessa 20 vuoden ajalla.

kalastajaliitosta. Kun läänikortti viehekalastukseen lanseerattiin 1990-luvun puolivälissä ja vuoden 1997 kalastuslain uudistamisen yhteydessä, yleiskalastus-oikeudet ulotettiin koskettamaan myös pilkintää ja ongintaa. Olimme tilanteessa, jossa tunteet ns. pääsivät kuumenemaan ja vesialueenomistajien usko omistusoikeuteen ja sen periaatteelliseen voimakkuuteen heikkeni merkittävästi.

Vesiluonnon puolustus ja sen toimivuuden ylläpito edellyttävät asioista huolestuneiden kannanottoa. Myös am-

mattikalastajilta, kalankasvattajilta ja virkistyskalastajilta odotetaan omaa panosta tässä keskustelussa, jossa puhutaan kestäväen käytön filosofiasta, luonnon monimuotoisuuden ylläpidosta ja ympäristöetiikasta. Hylje ja merimetso ovat suurimmat ongelman tuottajat olleet 2000-luvulla myös Kustavin kalastusalueella. Toivottavasti kannat saadaan siedettävälle tasolle, totesi Ranta-aho puheensa loppuksi.

Seuraava

KalaHaavi

ilmestyy joulukuussa
2009